

DUTCH BIRDING

jaargang 6

nummer 2

1984

dutch birding

redactieadres

Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam (020-235049).

redactie

Arnoud van den Berg, Han Blankert, Kees Hazevoet, Edward van IJzendoorn, Dirk Moerbeek, Gerard Oreel & Rombout de Wijs.

fotografisch redacteur

René Pop.

fotowerving

Jan Mulder, Verlengde Koepellaan 9a, 2061 VD Bloemendaal (023-274216).
René Pop, Oosterstraat 28, 3134 NR Vlaardingeng (010-341128).

lay-out & productie

Karel Mauer.

advertenties

Dirk Moerbeek (02518-57844), Hans ter Haar (020-924240).

Dutch Birding (driemaandelijks tijdschrift van de Stichting Dutch Birding Association met nummers in maart, juni, september en december) publiceert artikelen en mededelingen over de morfologie en de verspreiding en verplaatsingen van vogels in Nederland en Vlaanderen en elders in het Paelearctisch Gebied (en in andere zoögeografische gebieden). Het publiceert ook mededelingen over het gedrag van vogels.

stichting dutch birding association

adres

Stichting Dutch Birding Association, Postbus 473, 2400 AL Alphen aan den Rijn.

bestuur

voorzitter: Edward van IJzendoorn; secretaris: Peter de Knijff; penningmeester: Gerard Steinhaus; overige bestuursleden: Kees Hazevoet & Kees Tiemstra.

De prijs voor een jaarabonnement op *Dutch Birding* bedraagt minimaal f 27,50 (Nederland) of BF 500 (België en Luxemburg). Abonnees buiten de Benelux betalen minimaal f 35 of een gelijkwaardig bedrag in elke geldsoort tegen de geldende wisselkoers. Het abonnementsgeld kan worden overgemaakt op postrekening 41 48343 ten name van de Stichting Dutch Birding Association (Postbus 473, 2400 AL Alphen aan den Rijn) of op bankrekening 549332065 van de ABN Bank (Amsterdam) ten name van de Stichting Dutch Birding Association of op bankrekening 59270888 van de National Westminster Bank (25 Square Market, Dover, Kent CT16 INQ, UK) ten name van Anton van IJzendoorn.

Inlichtingen, abonnementen, adreswijzigingen, klachten en dergelijke: Peter de Knijff, Stichting Dutch Birding Association, Postbus 473, 2400 AL Alphen aan den Rijn (01720-92186).

Copyright Stichting Dutch Birding Association 1984. Het copyright van de foto's en tekeningen blijft bij de fotografen en tekenaars. ISSN 0167-2828.

Drukkerij Rob Stolk, Gerard Doustraat 16, 1072 VP Amsterdam.

The monthly journal
for every birdwatcher

British Birds

*... full of variety ...
well illustrated ...
always readable ...*

Why not
give 'BB'
a try?

Ask for a free sample copy from
Mrs. Erika Sharrock, Fountains,
Park Lane, Blunham, Bedford.

BEVER MENTORA

ZWERFSPOORT

Een bezoek aan onze
lichtgewicht kampeer-
winkels (tenten, slaap-
zakken, rugzakken,
buitenkleding etc.) loont
de moeite! **Katalogus:**

DEN HAAG Calandplein 4
070-883700 Bus 18 v.d.stations
ROTTERDAM Oudedijk 243
010-520468 Tram 7 v.a. C.S.
UTRECHT Biltstraat 96
030-716017 Bus 4 v.a. C.S.

Birdwatchers-safari Christmas/New Year to Costa Rica in Central America

15. December 1984 - 7. January 1985
Scandinavian/International Group

Tourguide Steve Janes

Expect 500 species (also many endemics)
with KLM from Amsterdam approx.
price dkr. 19.000-20.000 (Hfl. 5850.- - 6150.-)

Please write us for detailed programme:
**Lau-Tours Travelagency, Postbox 40, 2900 Hellerup,
Denmark**

NATUUR & BOEK

specialist voor bioloog en natuurliefhebber

KENT U ZE WEL HOLARCTISCH GENOEG?

Een beginnende vogelaar ziet altijd zeldzaamheden; omdat hij de inheemse gewone vogels onvoldoende kent. Maar als lid van *DUTCH BIRDING* bent u dat stadium voorbij: u hoopt zeldzaamheden te zien en om daarvan zeker te kunnen zijn moet u alle verdwaalbare mogelijkheden perfect kennen.

Holarctisch betreft het gehele noordelijk halfrond: Eurazië en Noord Amerika.

NIEUW! Flint e.a., *FIELD GUIDE TO BIRDS OF THE USSR*. 728 soorten van Europa tot Siberië behandeld in een prachtboek met 48 kleurplaten. f211,90

070 64 62 77 Bankastraat 10 2585 EN Den Haag

Ja, ik abonneer mij op *DUTCH BIRDING* en betaal

f 27,50 (Nederland) BF 500 (België & Luxemburg) f 35 (overige landen) per jaar. Ik maak het abonnementsgeld over op postgirorekening 4148343 ten name van de Stichting Dutch Birding Association, Postbus 473, 2400 AL Alphen aan den Rijn of op bankrekening 549332065 van de ABN Bank (Amsterdam) ten name van de Stichting Dutch Birding Association.

naam:

adres:

postcode:

plaats:

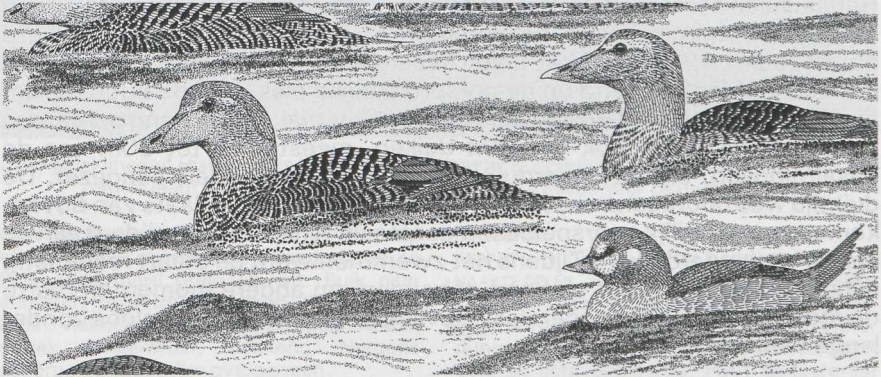
datum:

handtekening

**Stichting Dutch Birding Association,
Postbus 473,
2400 AL Alphen aan den Rijn.**

Harlekijneend te IJmuiden in winter van 1982/83

Dirk J Moerbeek

Op 28 december 1982, omstreeks 10:00, ontdekte ik in de Vissershaven te IJmuiden Nh, in de buurt van de hoge vuurtoren, een zwemmende bruine eend die opviel door een duidelijke witte vlek op de oorstreek en het kleine formaat in vergelijking met de Eiders *Somateria mollissima* die de vogel vergezelden. Het kopprofiel was opvallend door het steile voorhoofd en de afgeronde kruin en achterhoofd hetgeen direct deed denken aan een afbeelding van de Harlekijneend *Histrionicus histrionicus* in Jonsson (1979). Verdere observatie onthulde dat de eend, behalve de witte vlek op de oorstreek, een vuilwitte vlek schuin boven en voor het oog had en een grotere vuilwitte driehoekige vlek welke zich uitstreckte van snavelbasis tot achter het oog op de oorstreek. De vogel had een grijze snavel, een roestbruine lichaamskleur en donkerbruine vleugels. De determinatie als Harlekijneend werd aanvankelijk niet doorgezet omdat door een eerdere ervaring met een IJseend *Clangula hyemalis* met witte vlekken op de kop de mogelijkheid van deze soort niet uitgesloten leek. Bovendien leek de aanwezigheid van een Harlekijneend in Nederland onwaarschijnlijk door het beperkte trekgedrag en de geografische verspreiding van de soort zodat de vogel voorlopig voor een IJseend met 'Harlekijn'-achtige tekening en kopprofiel werd gehouden. Door een afspraak met vrienden op de Zuidpier moest ik na 20 minuten de waarneming beëindigen maar tijdens de excursie aldaar werd besloten de

eend nogmaals te bezoeken. Van 14:00 tot 15:15 werd de vogel – die zich nog op dezelfde plek bevond – bekeken en beschreven door Jan Cevat, Tom van der Have, Wil Tamis en mij. Nog niet geheel zeker van Harlekijneend als definitieve determinatie keerden we huiswaarts waar terstond de literatuur werd geraadpleegd en de determinatie kon worden bevestigd. De in IJmuiden wonende Ronald Geskus werd gewaarschuwd; hij kon diezelfde middag omstreeks 16:45 de waarneming verifiëren. Pogingen van anderen om daarna de vogel waar te nemen, faalden door de invallende duisternis. De volgende ochtend, 29 december, bleek de Harlekijneend tot vreugde van 10-tallen vogelaars nog aanwezig te zijn en kon goed worden bekeken, beschreven en gefotografeerd. De vogel werd op 28 maart 1983 voor het laatst waargenomen; gedurende de gehele periode verbleef de eend op de oorspronkelijke plek of in de buurt ervan. De Harlekijneend was weinig schuw en leek vitaal. Zij kon lang achtereen ronddobberen maar ook frequent duiken, meestal 15 tot 20m van de basaltglooiing. Bij het onderduiken werd met de vleugels aangezet. De duiktijd was doorgaans niet langer dan 30 seconden. De plaats van bovenkomen was moeilijk voorspelbaar maar meestal niet ver verwijderd van de plaats van onderduiken. Tijdens het zwemmen werd de staart regelmatig schuin tot vrijwel recht omhoog gehouden, op andere momenten rustte de staart op het wateroppervlak. Opvliegen gebeurde moeiteloos zonder lange aanloop.

beschrijving

De beschrijving werd samengesteld uit op 28 en 29 december gemaakte notities van TvdH en mij, aangevuld door waarnemingen aan dia's gemaakt door Edward van IJzendoorn.

VOORKOMEN Gedrongen, ongeveer tweederde van formaat Eider. Voorhoofd steil, kruin en achterhoofd afgerond; achterhoofd bij overgang hals kleine kwab vertonend. Schouderveren afgerond. Tertials ongeveer gelijke lengte als aangrenzende armpennen. In zit linker vleugelpunt minder ver naar achteren reikend dan rechter. Staart wigvormig en lang; pennen spits. Snavel driehoekig en klein. Vliegbeeld herinnerend aan dat van Meerkooit *Fulica atra* door ver achter vleugels uitstekende staart.

KOP & HALS Kop donkerbruin met roestkleurige zweem. Voorhoofd bruinig met witachtige waas. Achterhoofd met kleine stippen, alleen op korte afstand zichtbaar. Min of meer ronde, onduidelijk afgegrensde vuilwitte vlek schuin voor en boven oog met bruine vlekjes in centrum. Min of meer driehoekige, niet scherp afgegrensde vuilwitte vlek van snavelbasis tot onder en kort achter het oog met bruine vlekjes in centrum; over-

gang met voorhoofd onduidelijk; vrij duidelijk afgegrensd van vlek voor en boven oog, ertussen bruine streep op teugel vormend, tegen oog ter breedte van oog, naar voren toe smalleren schuin omhoog lopend. Achter op oorstreek min of meer ronde, scherp afgegrensde, helderwitte vlek zonder bruine vlekjes in centrum; afscheiding met driehoekige vlek vrij duidelijk maar tussen beide vlekken op korte afstand kleine witte vlekjes zichtbaar. Kin en keel witachtig met veel bruine vlekken. Hals vaalbruin, naar borst toe lichter wordend met verspreide bruine vlekken.

BOVENDELEN Mantel donker roestbruin, lichter dan kop. Schouder donkerbruin, lichter dan mantel; schouderveren naar basis toe lichter wordend en schacht en zoom zwartbruin, hierdoor op korte afstand oneffen kleurpatroon op schouder. Rug, stuit en bovenstaartdekveren donker roestbruin als mantel.

35 Harlekijneend *Histrionicus histrionicus*, vrouwtje in definitief wisselkleed (= volwassen zomerkleed), IJmuiden, Noordholland, januari 1983 (Peter Scova Righini).

ONDERDELEN Borst vaalbruin, gevlekt, op afstand bruin overheersend; onderborst en buik gemarmerd bruin en wit. Buik naar achteren donkerder wordend. Flank roestbruin, vlekkerig, lichter dan vleugels. Anaalstreek donkerbruin, vlekkerig. Nergens scherpe contrastrijke overgangen.

VLEUGEL Handpennen zwartbruin. Armpennen, tertials en grote dekveren donkerbruin, lichter dan handpennen; zwak paarsachtig

iriserend.

STAART Donkerbruin, als handpennen.

NAAKTE DELEN Oog donkerbruin, nauwelijks zichtbaar tegen donkerbruin van kop. Snavel grijs; punt met gelige bovenkant en snijrand; dunne zwarte rand aan snavelbasis; neusgat donker, licht omzoomd. Poot donkergrijs, vliezen donkerder.

SLEET Geen sleet op slag- en staartpennen.

determinatie

Op grond van het geheel bruine lichaam, de zwak iriserende armpennen en dekveren en de spitse staartpennen zonder sleet kon worden geconcludeerd dat de Harlekijneend een vrouwtje in definitief wisselkleed (= volwassen zomerkleed) was (cf Witherby *et al* 1952).

Verwarring met IJseend is onnodig bij een goede kennis van de kenmerken. Harlekijneend heeft een helderwitte vlek op de oorstreek, donkere onderdelen en een lichte snavelpunt. Bij IJseend daarentegen loopt het wit van een eventuele vlek op de oorstreek altijd door het oog, de buik is altijd wit terwijl de snavelpunt zwart is (cf Ogilvie 1982).

opmerkingen

Dit was het eerste door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna aanvaarde geval van de Harlekijneend voor Nederland. Tot en met 1982 werden elders in Europa (met uitzondering van IJsland) minstens 21 gevallen van in totaal 29 individuen vastgesteld, vrijwel alle van november tot en met april, met een concentratie van waarnemingen in het zuidwestelijk deel van de Oostzee (van der Have & Moerbeek 1984). Plaats en tijd van het jaar van het Nederlandse geval waren hiermee min

of meer in overeenstemming hetgeen men zou verwachten van een Harlekijneend van wilde afkomst.

Voor uitvoerige informatie over de biologie van de soort, zij verwezen naar Bengston (1972) en Cramp & Simmons (1977).

dankzegging

Mijn hartelijke dank gaat uit naar Tom van der Have, Edward van IJzendoorn, Gerald Oreel, Kees Roselaar en Clarissa van Veen voor hun bijdrage aan de totstandkoming van dit artikel.

summary

HARLEQUIN DUCK AT IJMUIDEN IN WINTER OF 1982/83 A female Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus* in definitive alternate (= adult summer) plumage was observed and photographed at IJmuiden, Noordholland, from 28 December 1982 to 28 March 1983. This was the first accepted record for the Netherlands.

verwijzingen

BENGSTON, S-A 1972 Breeding ecology of the Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus* L in Iceland. *Ornis Scand* 3: 1-19.

CRAMP, S & SIMMONS, K E L 1977 *The birds of the western Palearctic* 1. Oxford, Londen & New York.

VAN DER HAVE, T M & MOERBEEK, D J 1984 Occurrence of Harlequin Duck in Europe. *Dutch Birding* 6: 40-44

JONSSON, L 1979 *Birds of mountain regions*. Harmondsworth.

OGLIVIE, M A 1982 Mystery photographs 61: Long-tailed Duck. *Br Birds* 75: 30-32.

WITHERBY, H F *et al* 1952 *The handbook of British birds* 3. Zevende druk. Londen.

Dirk J Moerbeek, Meidoornlaan 5, 1901 BT Castricum

Occurrence of Harlequin Duck in Europe

Tom M van der Have & Dirk J Moerbeek

The Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus* breeds near turbulent waters in Siberia east of River Lena and Lake Baykal, on the Aleutian Islands, in the Rocky Mountains, in eastern Canada, in western Greenland and in Iceland, the only breeding area in Europe. It is highly resident in Greenland and Iceland but is somewhat more migratory in Canada. The

FIGURE 1 Monthly distribution of Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus* in Europe, excluding Iceland (open: records, n=22; filled: individuals, n=30).

Siberian population shows the most pronounced migration since it winters at sea along the coasts from Sachalin to Japan from September to May (Cramp & Simmons 1977, Dement'ev & Gladkov 1967).

In Europe (excluding Iceland), the Harlequin Duck has occurred on at least 22 occasions involving 30 individuals: 15 records of single birds, six records of two and one of three birds. Males were clearly dominating with 19 out of 26 sexed birds ($X^2 = 5.54$ $P < 0.02$). The Harlequin occurred mainly from November to April with a peak in April. The geographical distribution of records shows a concentration in the south-western Baltic and scattered records from Great Britain and the Continent.

European Harlequin Ducks may originate from three sources: Iceland, Siberia and waterfowl collections. The concentration of records in the south-western Baltic and the more or less limited monthly occurrence suggest genuine vagrancy rather than escaped birds in most cases. The Baltic records suggest that the birds involved may have joined Long-tailed Duck *Clangula hyemalis* or Common Scoter *Melanitta nigra* from northern Siberia. These species are abundant in the south-western Baltic from November to May. A possible Siberian origin of Baltic Harlequins was already assumed by Gudmundsson (1971). This assumption might be corroborated by records of Harlequin in the White Sea or further east. Although such records exist, we feel that these unfortunately have not been documented well enough to be included in this analysis.

It is remarkable that on several occasions more than one bird was involved. This may be related to the gregarious behaviour of Harlequin Duck outside the breeding season (Dement'ev & Gladkov) which seems to be especially characteristic for Pacific populations (cf Gudmundsson). The conspicuous plumage of the drake may account for their dominance in the number of records.

Indications are that Harlequin Duck was a less rare vagrant in the 19th century. Dalla Torre & Anzinger (1898) mentioned a local name used in

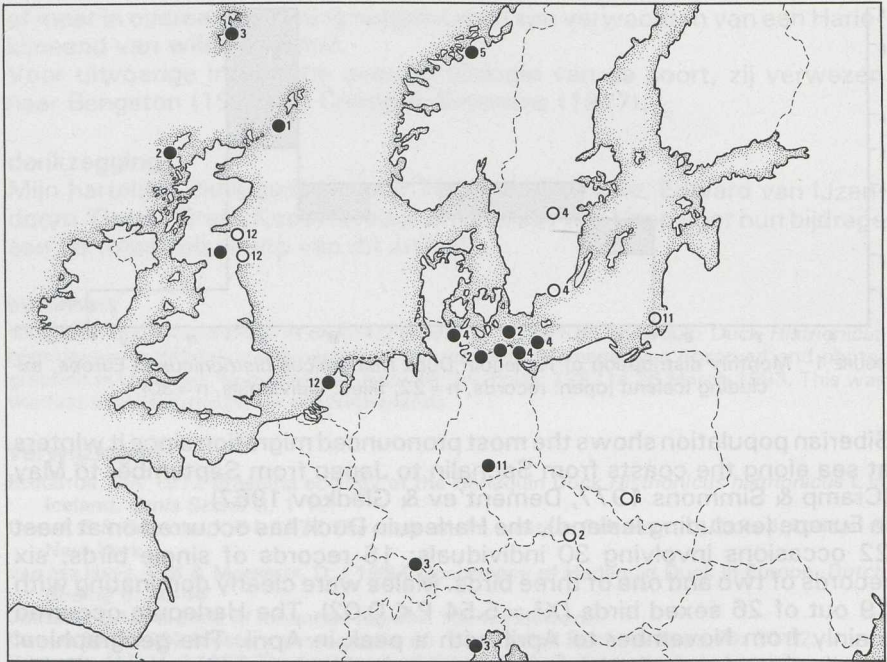

FIGURE 2 Distribution of Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus* records in Europe, excluding Iceland. Month of discovery given with each record. Only records shown of which at least year, month, number of birds involved and age and/or sex are known (cf appendix I) (open: before 1900, filled: 1900-1982).

the Bodensee area, and noted that the species became rarer at the end of the 19th century.

acknowledgements

For supplying data and information, we are grateful to Geoffrey Acklam, Dorete Bloch, Philippe Dubois, László Haraszthy, Alistair Hill, Vilju Lilleleht, T Michev, Karno Mikkola, Azelio Ortali, Peter Prokop, F J Purroy, Luc Schifferli, Lars Svensson and Ludwik Tomiałojć.

samenvatting

VOORKOMEN VAN HARLEKIJNEEND IN EUROPA In Europa (met uitzondering van IJsland) zijn minstens 22 gevallen bekend van de Harlekijneend *Histrionicus histrionicus*. In totaal gaat het om 30 individuen: 15 solitaire vogels, zes gevallen van twee vogels en een van drie vogels. Mannetjes werden 19 maal vastgesteld, vrouwtjes zeven maal. De Harlekijneend werd voornamelijk waargenomen van november tot en met april. Dit min of meer vaste patroon doet vermoeden dat het in de meeste gevallen om wilde vogels gaat. De concentratie van waarnemingen in het zuidwestelijk deel van de Oostzee wijst mogelijk op het meetrekken van Harlekijneenden met IJseenden *Clangula hyemalis* of Zwarte Zeeëenden *Melanitta nigra* vanuit noordelijk Siberië.

36 Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus*, males and females in definitive alternate (= adult summer) plumage, Iceland, June 1978 (Hans Schouten).

references

- ANONYMUS 1981 European news. *Br Birds* 74: 260-263.
- BAUER, K M & GLUTZ VON BLOTZHEIM, U N 1969 *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 3. Frankfurt am Main.
- CRAMP, S & SIMMONS, K E L 1977 *The birds of the western Palearctic* 1. Oxford, London & New York.
- DEMENT'EV, G P & GLADKOV, N A 1967 *Birds of the Soviet Union* 4. Jerusalem.
- FLOORICKE, C 1894 Ornithologische Berichte von der Kurischen Nehrung 1. *J Orn* 42: 136-155.
- GUDMUNDSSON, F 1971 Straumendur *Histrionicus histrionicus* á Íslandi. *Náttúrfroeingurinn* 41: 1-28, 64-98.
- HOLLAM, P A D 1980 *The popular handbook of rarer British birds*. Second edition. London.
- JORDAL, J B & HOLEN, A I 1974 Harlekinand på Sunndalsøra. *Sterna* 4: 252-253.
- MOERBEEK, D J 1984 Harlekijneend te IJmuiden in winter van 1982/83. *Dutch Birding* 6: 37-40.
- ROCHLITZER, R 1966 Kragenente, *Histrionicus histrionicus* (L.), bei Kloster/Hiddensee. *Beitr Vogelk* 12: 214-215.
- SHARROCK, J T R & SHARROCK, E M 1976 *Rare birds in Britain and Ireland*. Berkhamsted.
- SVERIGES ORNITOLOGISKA FÖRENING 1978 *Sveriges fåglar*. Stockholm.
- DALLA TORRE, K W & ANZINGER, F 1898 Die Vögel von Tirol und Vorarlberg. *Schwalbe* 21: Supplement.
- WERNER, F & SCHMIDT, R 1960 Beobachtung von Kragenenten in Grosshartmannsdorf. *Falke* 7: 210.

Tom M van der Have, Linnaeuslaan 70, 1431 JW Aalsmeer
Dirk J Moerbeek, Meidoornlaan 5, 1901 BT Castricum

Occurrence of Harlequin Duck in Europe

appendix 1 Records of Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus* in Europe.

pd = predefinitive (= immature) plumage, da = definitive alternate (= adult summer) plumage. For source code, see below.

records used for analysis

Austria March 1924, Gaissau, Vorarlberg, male, da, 2.

Czechoslovakia 28 February 1867, Holič, Vápadoslovenský, male, da, collected, 2, 12.

Faeroes 1 March 1972, Thorshavn, Strømø, male, da, 11.

GDR January 1901, Bährhoft, Rostock, female, 2. 12 April 1932, Vitter Bodden, Rügen, 2 males, 1 female, 2. 2 April 1939, Vitter Bodden, Rügen, 2 males, probably also female, 2. 3 November 1957, Grosshartmannsdorf, Karl-Marx-Stadt, male, pd, female, 2, 10. 18 February 1964, Wohlenberger Wiele, Rostock, male, 2. 8-10 February 1966, Hiddensee, Rügen, female, 2, 7.

FGR 7-5 April 1980, Eckernförde, Schleswig Holstein, male, 1.

Great Britain 2 December 1886, Farne Islands, Northumberland, two males, pd, collected, 4. Not longer after 2 December 1886, Farne Islands, Northumberland, male, da, 4. 13 February 1931, Outer Hebrides, Inverness, male, 4. 16 January 1954, River Teviot, Roxburgh, male, pd, shot, 4. 16 January-2 February 1965, Fair Isle, Shetland, male, female, likely same at Wick, Caithness 18 April-1 May, 8.

Italy 2 March 1902, Venice, Venezia, two, pd, collected, 2.

Netherlands 28 December 1982-28 March 1983, IJmuiden, Noordholland, female, da, 6.

Norway 30 May-1 June 1973, Sunndalsöra, Möre og Romsdal, male, da, 5.

Poland June 1887, Czarny Dunajec, Craków, male, da, collected, 2, 16.

Sweden 21 April 1862, Östra Vingåker, Södermanland, male, 2, 15. 4 April 1893, Karlskrona, Blekinge, male, da, collected, female, 2, 9, 15.

USSR 25 November 1893, Kurskiy Zaliv, Lithuania, female, shot, 3.

source code

1 Anonymus 1981. 2 Bauer & Glutz von Blotzheim 1969. 3 Floericke 1894. 4 Hollom 1980. 5 Jordal & Holen 1974. 6 Moerbeek 1984. 7 Rochlitzer 1966. 8 Sharrock & Sharrock 1976. 9 Sveriges Ornitologiska Förening 1978. 10 Werner & Schmidt 1960. 11 Dorete Bloch. 12 László Haraszthy. 13 Alistair Hill. 14 Peter Prokop. 15 Lars Svensson. 16 Ludwik Tomiałojć (11-16: in litt).

records not used for analysis

Austria or Italy 1852, Tirol, male, shot, 2, 14.

Faeroes 6 August 1971, Thorshavn, Strømø, one, 11.

FGR Long before 1875, Lübeck, Schleswig Holstein, one, pd, collected, 2, 13. Before 1878, Unterelbe, Schleswig Holstein, male, da, collected, 2, 13. 28 February 1888, Labö, Schleswig Holstein, one, pd?, shot, 2, 13. Before 1902, Hannover, Niedersachsen, male, da, collected, 2, 13.

Great Britain Autumn 1862, Filey, Yorkshire, male, found dead, 4. Winter 1914/15 or 1915/16, River Ribble, Lancashire, male, da, shot, .

Poland 8 March 1875, River Lupawa, Słupsk, five, one male shot but never collected, 2, 16.

Switzerland Between 1860-66, Lake of Geneva, Vaud, male, da, collected, probably on 12 September 1865, 2.

USSR 12 May 1900, Murmansk Coast, Murmansk, 2. Winter 1900/01, Severomorsk, Murmansk, 2. 6 August 1935, River Onega, Arkhangelskaya, one, 2.

Rare birds in the Netherlands in 1982

J J (Han) Blankert, C J G (Kees) Scharringa & CDNA

This is the third annual report on rare birds in the Netherlands published in *Dutch Birding*. It includes records which have been adjudicated by the Dutch rarities committee, the Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna CDNA, and covers 1982. The species and subspecies included average less than two records a year since 1969, ie since the compilation of the second edition of the *Avifauna van Nederland* (1970). A more extensive report on rare and scarce birds in 1982 is published in *Limosa* 57: 17-26, 1984. For species not listed in *Dutch Birding* but covered by *Limosa*, see appendix 1.

The details included for each accepted record are: province; locality; date(s); number of birds if more than one, and plumage and sex if known; if trapped, photographed, sound-recorded or found dead, and where specimen is stored, if known; observer(s) up to three in number, in alphabetical order. The numbers after each species' or subspecies' name refer to the totals 1 since 1 January 1980 but excluding 2 the current year. Species marked with an asterisk * are new to the Dutch list.

The following CDNA members voted on some or all of the records in this report: J Frank de Miranda (chairman), Edward J van IJzendoorn (external secretary), Paul de Heer (internal secretary), C J G (Kees) Scharringa (archivist), Arnoud B van den Berg, J J (Han) Blankert, Eduard R Osieck, J W (Jowi) de Roever and Joke E Winkelman. For the Stichting Ornithologisch Veldonderzoek Nederland/Contactorgaan voor Vogelstudie, the CDNA meetings were attended by Arend J van Dijk.

Records should be sent to Kees Scharringa (Trompenburg 15, 1852 CB Heiloo). Record cards can be obtained by remitting DFL 2.50 (25 copies) to postal giro account 38 16 651 in the name of Han Blankert (Leiden).

systematic list of accepted records

White-billed Diver *Gavia adamsii* 1,1
ZEELAND Veerse Meer, 10-11 January
(G Bulteel, J van Impe, R Schenk *et al*).

Cory's Shearwater *Calonectris diomedea*
2,0
1981 ZUIDHOLLAND Scheveningen, 7 August
(C J Janse, D H Janse, W C Janse).

Great Shearwater *Puffinus gravis* 1,1
NOORDHOLLAND Camperduin, 10 April (C J
Camphuysen, F P van de Ende).

Squacco Heron *Ardeola ralloides* 1,1
NOORDHOLLAND Ankeveen, 29 June (E Kok *et al*).

37 King Eider *Somateria spectabilis*, male in second basic (= second winter) plumage, IJmuiden, Noordholland, February 1982 (Jan Mulder).

Glossy Ibis *Plegadis falcinellus* 0,1
GRONINGEN Hoogkerk, 28-29 October (P G Schrijvershof, H J Wight *et al.*).

Black Brent *Branta bernicla nigricans* 5,3
FRIESLAND Terschelling, 29 December (B Ebbing, S Woldhek).

ZEELAND Scharendijke, 7-9 February, photographed (A B van den Berg, J de Ridder *et al.*). Schelphoek, 14 February to 13 March (one), 13 March (two) (H J M Baptist, R H D Lambeck, P L Meininger). The first two records are considered to refer to the same bird.

1980 ZEELAND Ouwkerk, 28 March (R H D Lambeck, L de Wolf). Zandkreek, 30 November to 15 March 1981 (J van Impe, R H D Lambeck).

1981 ZEELAND Sint Philipsland, 11-18 January (R H D Lambeck). Kortgene, 15 January (J van Impe). Scharendijke, 21 March (R H D Lambeck).

Blue-winged Teal *Anas discors* 0,1
ZEELAND Braakman, 21 April, male (H Castlejns, H Wisse).

Ring-necked Duck *Aythya collaris* 0,1
UTRECHT Utrecht, 7-13 February, male, photographed (P Compeer, S Gobin; Lichten-

beld 1982).

King Eider *Somateria spectabilis* 1,0
NOORDHOLLAND IJmuiden, 9 January to 25 February, male in second basic (= second winter) plumage, photographed (Maas & Maassen 1982).

ZEELAND Westkapelle, 19 March, male in second basic plumage (A Ova). All records, including those in 1981 (cf Maas & Maassen), are assumed to refer to the same bird.

Steller's Eider *Polysticta stelleri* 1,0
FRIESLAND Schiermonnikoog, 27-29 May, male in definitive alternate (= adult summer) plumage, photographed (A B van den Berg, P Bison, J W de Roever *et al.*). This record is considered to refer to the same bird that was observed in the Dutch Wadden Sea area in 1980 and 1981 (van den Berg 1982).

***Harlequin Duck** *Histrionicus histrionicus* 0,1
NOORDHOLLAND IJmuiden, 28 December to 28 March 1983, female in definitive (= adult) plumage, photographed (Blankert & Steinhaus 1982c, Moerbeek 1984).

Surf Scoter *Melanitta perspicillata* 0,2
GRONINGEN Eemshaven, 20 November to 3
December, male in definitive alternate
(= adult summer) plumage, photographed
(Vaughan & Bosman 1983).
NOORDHOLLAND Texel, 10 April, male (F J
Maas, L Witte; Maas 1982).

Stone-curlew *Burhinus oediconemus* 4,1
FLEVOLAND Zeewolde, 4-8 September (J
Eerdmans, J W de Roever *et al.*).

Collared Pratincole *Glareola pratincola* 0,1
ZUIDHOLLAND Maassluis, 11 August (A J A
van Schie).

Black-winged Pratincole *Glareola nordman-
ni* 2,1
UTRECHT Leersum, 21 November to 5 De-
cember, photographed (J ten Berge, H van
den Bijtel, E Evers *et al.*; Blankert & Stein-
haus 1982c).

Sociable Plover *Chettusia gregaria* 3,1
FRIESLAND Schiermonnikoog, 21 August to 2
September, photographed (Blankert &
Steinhaus 1982c).

Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* 2,0
1981 ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 19-28 Sep-
tember, photographed (A B van den Berg, R
van Rossum, R Schenk *et al.*).

Broad-billed Sandpiper *Limicola falcinellus*
1,1
ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 15 May (E J van
IJzendoorn, R Schenk).

39 Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius* in predefinitive (= immature) plumage,
Denekamp, Overijssel, March 1982 (A B L M Wittgen). Found dead at Oldenzaal, Overijssel.

38 Roseate Tern *Sterna dougallii* in defini-
tive (= adult) plumage and Common Tern *S*
hirundo, IJmuiden, Noordholland, July
1982 (Arnoud van den Berg).

Great Snipe *Gallinago media* 3,0
1980 ZUIDHOLLAND Katwijk, 12 October (P
van Berkel, E van der Burg, P de Knijff).
1981 NOORDBRABANT Chaam, 15 August (J
van Raak, J Schaeerlaeckens, J Vermeulen).

40 Booted Warbler *Hippolais caligata*, Terschelling, Friesland, October 1982 (Arnoud van den Berg).

Iceland Gull *Larus glaucoides* 5,1

NOORDBRABANT Budel, 5-11 May, first alternate (= summer) plumage (T Heijnen, F Neijts, L Peeters).

Roseate Tern *Sterna dougallii* 0,1

NOORDHOLLAND IJmuiden, 13 July, definitive (= adult) plumage, photographed (van den Berg & de Roever 1982).

Black Guillemot *Cephus grylle* 3,1

NOORDHOLLAND Camperduin, 10 April, definitive alternate (= adult summer) plumage (C J Camphuysen).

1981 ZUIDHOLLAND Brouwersdam, 13-31 December, definitive basic (= adult winter) plumage (J J Blankert, K J Eigenhuis, P G Schrijvershof *et al*).

Great Spotted Cuckoo *Clamator glandarius* 1,2

FRIESLAND Eernewoude, 28 August, juvenile (W van der Meer, E Wijmenga; Wijmenga 1982).

OVERIJSSSEL Oldenzaal, 18 March, predefinitive (= immature) plumage, found dead, skin at Museum Natura Docet, Denekamp, Overijssel (J W de Roever, A B L M Wittgen).

Alpine Swift *Apus melba* 4,2

NOORDBRABANT Veghel, 6 June (J van

Diermen).

ZUIDHOLLAND Wassenaar, 16 May (A Remeus).

Grey-headed Woodpecker *Picus canus* 1,0

LIMBURG Brunssum, 28 April to 25 May, male, call and drumming recorded on tape (A B van den Berg, C A W Bosman, J Scharringa *et al*).

This record is considered to refer to the same bird that was observed at Brunssum in 1981 (Blankert & CDNA 1983).

Short-toed Lark *Calandrella brachydactyla* 1,0

1981 NOORDHOLLAND Zandvoort, 7 November, trapped and photographed (K Beijleveld, T M van Spanje, P C van Spanje; Blankert & Steinhaus 1981).

Red-rumped Swallow *Hirundo daurica* 0,1

ZUIDHOLLAND Tienhoven, 12 April (J Andeweg).

UTRECHT Lopik, 13 April, photographed (E J van IJzendoorn).

These two records refer to the same bird (van IJzendoorn & Andeweg 1982).

Red-throated Pipit *Anthus cervinus* 8,1

NOORDBRABANT Zundert, 13 May (H Nuytemans).

41 Pallas's Warbler *Phylloscopus proregulus*, Camperduin, Noordholland, October 1982 (René van Rossum).

Thrush Nightingale *Luscinia luscinia* 4,1
FRIESLAND Vlieland, 19 September, trapped and photographed (K Terpstra).

Red-spotted Bluethroat *Luscinia svecica svecica* 1,1
ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 15-16 May, male, photographed (R van Rossum, P G Schrijvershof; Blankert & Steinhaus 1982a).

Black-throated Thrush *Turdus ruficollis atrogularis* 1,1
FRIESLAND Schiermonnikoog, 9 October (A Ferwerda, M J Swart; Ferwerda & Swart 1983).

***Booted Warbler** *Hippolais caligata* 0,1
FRIESLAND Terschelling, 2-3 October, trapped and photographed (J Jukema, A Wassink *et al*; Wassink 1983).

Melodious Warbler *Hippolais polyglotta* 1,1
ZUIDHOLLAND Maasvlakte, 17 May, photographed (Bos & van der Burg 1983).

Subalpine Warbler *Sylvia cantillans* 0,1
FRIESLAND Engelsmanplaat, 3 June, male, photographed (K Oordijk, A Woortman; Oordijk & Woortman 1982).

Arctic Warbler *Phylloscopus borealis* 1,1

FRIESLAND Schiermonnikoog, 11 October, trapped and photographed (T M van der Have, A J van Loon; van Loon *et al* 1982).

Pallas's Warbler *Phylloscopus proregulus* 5,1
NOORDHOLLAND Camperduin, 15-16 October, photographed (E van der Burg, R van Rossum, C van Veen *et al*).
1981 ZUIDHOLLAND 's-Gravenzande, 14 November (A J A van Schie).

Bonelli's Warbler *Phylloscopus bonelli* 2,1
NOORDBRABANT Sint Anthonis, 14 May to 6 June, male, photographed, song recorded on tape (Blankert & Steinhaus 1982a, Hazevoet 1983).

Penduline Tit *Remiz pendulinus* 16,26
FLEVOLAND Oostvaardersdijk, 20 July, trapped (K Visser). Oostvaardersdijk, 1 August to 2 November, at least six, photographed (G Keijl, P G Schrijvershof, A Vink; Blankert & Steinhaus 1982b). Oostvaardersdijk, 28 August, six, trapped (J B Buker; Winkelman *et al* 1983). Oostvaardersdijk, 12 September, three, trapped (J B Buker, E R Osieck, J E Winkelman; Winkelman *et al*).
FRIESLAND One nest at the same place as in 1981, unknown number of juveniles fledged half June (de Jong 1982). Makkum, 7

42 Penduline Tit *Remiz pendulinus*, moulting into definitive (= adult) plumage, Oostvaardersdijk, Flevoland, September 1982 (René Pop).

August, three, trapped (J A de Vries; de Jong 1982). Makkum, 11 September, trapped (J A de Vries; de Jong 1982). NOORDBRABANT Lierop, 24 August, trapped (M P van Aerle). NOORDHOLLAND Zandvoort, 7 August, trapped (H Vader).

ZUIDHOLLAND Vlieland, 25 July to 1 August, three, call recorded on tape (J J Blankert, C J Janse, A Wassink *et al*). Wassenaar, 31 July (A Remeeus).

1981 LIMBURG Schinnen, 5 April, photographed (Schepers *et al* 1982) (year of record wrongly given as 1982 in Schepers *et al*).

This is the last year that the Penduline Tit will be dealt with in this report.

Lesser Grey Shrike *Lanius minor* 1,1

FRIESLAND Terschelling, 9-17 September, photographed (N Marra, C J G Scharringa *et al*; Blankert & Steinhaus 1982b).

Woodchat Shrike *Lanius senator* 5,0

1981 NOORDHOLLAND Heemstede, 14 June, photographed (Sanders 1981).

Rose-coloured Starling *Sturnus roseus* 2,0

1981 FRIESLAND Vlieland, 5-14 July, definitive (= adult) plumage (D J Moerbeek, G J Oreel, R Pop *et al*).

Arctic Redpoll *Carduelis hornemanni* 0,1

FRIESLAND Vlieland, 15 October, male, trapped and photographed (H M van Eck, K Terpstra).

Parrot Crossbill *Loxia pytyopsittacus* 0,2

GELDERLAND Epe, 28 November, two, trapped and photographed (K Terpstra; Terpstra & Osieck 1983).

In the winter of 1982/83 an invasion of several hundreds of Parrot Crossbills took place. At the time of writing, not all records are at the committee's disposal yet. For reasons of uniformity, all records will be treated simultaneously in a future report.

***Yellow-browed Bunting** *Emberiza chrysophrys* 0,1

FRIESLAND Schiermonnikoog, 19 October, trapped and photographed (H Vonk; Blankert & Steinhaus 1982c).

Rustic Bunting *Emberiza rustica* 5,1

ZEELAND Westenschouwen, 12 September, trapped and photographed (L van Ree).

Little Bunting *Emberiza pusilla* 1,2

FRIESLAND Terschelling, 4 October (K J Eigenhuis, J Scharringa, A Wassink *et al*). Schiermonnikoog, 12 October (P van Heusden, E Kok).

43 Lesser Grey Shrike *Lanius minor*, Terschelling, Friesland, September 1982 (Eric Bos).

44 Yellow-browed Bunting *Emberiza chrysophrys*, Schiermonnikoog, Friesland, October 1982 (Jan van der Straaten).

systematic list of records not accepted

Storm Petrel *Hydrobates pelagicus*, 23 October. Glossy Ibis *Plegadis falcinellus*, 16 October, 15 November. American Wigeon *Anas americana*, 4 January. Ring-necked Duck *Aythya collaris*, 11 April. Harlequin Duck *Histrionicus histrionicus*, 2 December. Surf Scoter *Melanitta perspicillata*, 7 November. Pallid Harrier *Circus macrourus*, 16 April. Long-legged Buzzard *Buteo rufinus*, 15 April. Lesser Spotted Eagle *Aquila pomarina*, 18 May. Golden Eagle *A. chrysaetos*, 10 January, 13 February, 8 April, 24 November. Bonelli's Eagle *Hieraaetus fasciatus*, 21 March. Gyrfalcon *Falco rusticolus*, 12 January. Little Crane *Porzana parva*, 15 May, 17 May, 10 June. Collared Pratincole *Glareola pratincola*, 5 May. Broad-billed Sandpiper *Limicola falcinellus*, 8 August, 17 October. Great Snipe *Gallinago media*, 13 August 1981, 5 October 1981, 1 October, 5 December. Greater Yellowlegs *Tringa melanoleuca*, 19 August. Great

Rare birds in the Netherlands in 1982

Black-headed Gull *Larus ichthyaetus*, 23 October 1981, 13 April. Iceland Gull *L. glaucoides*, 12 February, 10 May, 5 June. Roseate Tern *Sterna dougallii*, 29 May, 26 September. Hawk Owl *Surnia ulula*, 20 January. Grey-headed Woodpecker *Picus canus*, April, 24 October. Middle Spotted Woodpecker *Dendrocopos medius*, 31 January, 30 April. White-winged Lark *Melanocorypha leucoptera*, 5 November. Red-throated Pipit *Anthus cervinus*, 15 October 1980, 21 April, 13 May, September, 3 October, 23 October. Black-eared Wheatear *Oenanthe hispanica*, 28 April 1981, 14 May. Red-throated Thrush *Turdus ruficollis ruficollis*, 25 November. Blyth's Reed Warbler *Acrocephalus dumetorum*, 26 September. Melodious Warbler *Hippolais polyglotta*, 16-23 May. Dartford Warbler *Sylvia undata*, 3 May. Arctic Warbler *Phylloscopus borealis*, 16 May. Pallas's Warbler *P. proregulus*, 9 October. Raddé's Warbler *P. schwarzi*, 26 May. Bonelli's Warbler *P. bonelli*, 7 November. Azure Tit *Parus cyanus*, 2 March. Red-eyed Vireo *Vireo olivaceus*, 15 November. Pine Bunting *Emberiza leucocephalos*, 3 July. Cirl Bunting *E. cirrus*, 13 June. Little Bunting *E. pusilla*, 25 March, 7 October, 31 October. Yellow-headed Blackbird *Xanthocephalus xanthocephalus*, 20 May, 2 July.

references

- VAN DEN BERG, A B 1982 Stellers Eider op Schiermonnikoog in mei 1982. *Dutch Birding* 4: 84-86.
- & DE ROEVER, J W 1982 Dougalls Stern te IJmuiden in juli 1982. *Dutch Birding* 4: 93-95.
- BLANKERT, J J & COMMISSIE DWAALGASTEN NEDERLANDSE AVIFAUNA 1982-83 Rare birds in Netherlands in 1980-81. *Dutch Birding* 4: 41-49; 5: 5-10.
- & STEINHAUS, G H 1981-82abc Recente meldingen. *Dutch Birding* 3: 140-148; 4: 67-72, 108-112, 143-148.
- BOS, E & VAN DER BURG, E 1983 Orpheusspotvogel op de Maasvlakte in mei 1982. *Dutch Birding* 5: 20-21.
- FERWERDA, A & SWART, M J 1983 Zwartkeellijster *Turdus ruficollis atrogularis* op Schiermonnikoog. *Limosa* 56: 260-261.
- HAZEVOET, C J 1983 *Nederlandse vogels* 5. Cassette. Zeist.
- VAN IJZENDOORN, E J & ANDEWEG, J 1982 Roodstuitwaluw bij Tienhoven en Lopik in april 1982. *Dutch Birding* 4: 57-59.
- DE JONG, J 1982 Vogelnieuws. *Vanellus* 35: 171-178.
- LICHTENBELD, H J 1982 Veldwaarnemingen 126. *Vogeljaar* 30: 227-229.
- VAN LOON, A J, VAN DER HAVE, T M & VAN DER STAAL, J W M 1982 Noordse Boszanger op Schiermonnikoog in oktober 1982. *Dutch Birding* 4: 133-135.
- MAAS, F J 1982 Brilzeeëend op Texel in april 1982. *Dutch Birding* 4: 54-55.
- & MAASSEN, E J 1982 Koningseider in Noordholland in winter van 1981/82. *Dutch Birding* 4: 2-5.
- MOERBEK, D J 1984 Harlekijneend te IJmuiden in winter van 1982/83. *Dutch Birding* 6: 37-40
- OORDIJK, K & WOORTMAN, A 1982 Baardgrasmus op Engelsmanplaat in juni 1982. *Dutch Birding* 4: 132-133.
- SANDERS, F 1981 Roodkopklauwier. *Vogelaartje* 24(6): 249.
- SCHEPERS, S *et al* 1982 Buidelmeeswaarnemingen in Zuid-Limburg. *Vogeljaar* 30: 165.
- TERPSTRA, K & OSIECK, E R 1983 Vangsten van Grote Kruisbekken *Loxia pytyopsittacus* in de winter 1982/83. *Limosa* 56: 61-62.
- VAUGHAN, R & BOSMAN, F E 1983 Surf Scoter at Eemshaven in November and December 1982. *Dutch Birding* 5: 13-14.
- WASSINK, A 1983 Kleine Spotvogel op Terschelling in oktober 1982. *Dutch Birding* 5: 1-5.
- WINKELMAN, J E, OSIECK, E R & BUKER, J B 1983 Vangsten van Buidelmezen *Remiz pendulinus*. *Limosa* 56: 261-263.
- WIJMENGA, E 1982 Kuifkoekoek bij Eernewoude in augustus 1982. *Dutch Birding* 4: 95-96.

J J (Han) Blankert, Staalwijkstraat 17, 2312 RE Leiden
C J G (Kees) Scharringa, Trompenburg 15, 1852 CB Heiloo

appendix 1 Systematic list of species not included in *Dutch Birding* report on rare birds but covered by *Limosa* report on rare and scarce birds. Species considered by CDNA are marked with 1, those only recorded with 2.

Great Northern Diver *Gavia immer* 1, Storm Petrel *Hydrobates pelagicus* 1, Cattle Egret *Bubulcus ibis* 1, Little Egret *Egretta garzetta* 2, Great White Egret *E alba* 1, Black Stork *Ciconia nigra* 2, Lesser White-fronted Goose *Anser erythropus* 1, Snow Goose *A caeruleus* 2, Red-breasted Goose *Branta ruficollis* 2, Ferruginous Duck *Aythya nyroca* 2, White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* 2, Red-footed Falcon *Falco vespertinus* 2, Great Bustard *Otis tarda* 1, Black-winged Stilt *Himantopus himantopus* 2, Marsh Sandpiper *Tringa stagnatilis* 1, Grey Phalarope *Phalaropus fulicarius* 2, Long-tailed Skua *Stercorarius longicaudus* 1, Mediterranean Gull *Larus melanocephalus* 2, Sabine's Gull

L sabini 2, Glaucous Gull *L hyperboreus* 2, Gull-billed Tern *Gelochelidon nilotica* 1, Caspian Tern *Sterna caspia* 2, Whiskered Tern *Chlidonias hybridus* 1, White-winged Black Tern *C leucopterus* 1, Little Auk *Alle alle* 2, Bee-eater *Merops apiaster* 1, Hoopoe *Upupa epops* 2, Richard's Pipit *Anthus novaeseelandiae* 1, Dipper *Cinclus cinclus* 2, Cetti's Warbler *Cettia cetti* 2, Fan-tailed Warbler *Cisticolajuncidis* 1, Aquatic Warbler *Acrocephalus paludicola* 1, Barred Warbler *Sylvia nisoria* 1, Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* 1, Red-breasted Flycatcher *Ficedula parva* 2, Treecreeper *Certhia familiaris* 1, Nutcracker *Nucifraga caryocatactes* 2.

mystery photographs

Mystery photograph 13. Solution in next issue.

mededelingen

Ring-billed Gull in Morocco in April 1983 On 10 April 1983, in the fishing port of Essaouira on the Atlantic coast of Morocco, J F Dowdall drew my attention to a gull *Larus* roosting offshore on some rocks which was smaller and paler than accompanying Yellow-legged Gulls *L. cachinnans*. Using a 20× telescope, we identified it as a Ring-billed Gull *L. delawarensis*. The description is based on notes and colour transparencies.

45-46 Ring-billed Gull *Larus delawarensis* in second alternate (= second summer) plumage, Morocco, April 1983 (Oran O'Sullivan).

SIZE Smaller than Yellow-legged Gull; presumably about size of Common Gull *L. canus* (though no direct comparison). Bill stout and prominent. Leg longish.

PLUMAGE Head and neck clean white. Mantle, scapulars and back pale grey. No white scapular- and tertial-crescents. Underparts clean white. Inner five primaries grey with broad white edging. Outer five

primaries extensively black with small white mirrors on p9 and p10; base of outer primaries and primary coverts blackish, speckled white. Secondaries and coverts clear grey. Tail white.

BARE PARTS Iris pale. Bill yellow with thick, clear-cut black subterminal band; tip pale yellow. Leg pale greenish-yellow.

The Ring-billed Gull was in its second alternate (= second summer) plumage. It was possibly the same individual as seen on 11 August 1982 at the same location which was in its second prebasic (= second autumn) moult (Hoogendoorn 1982).

reference

HOOGENDOORN, W 1982 Ring-billed Gull in Morocco in August 1982. *Dutch Birding* 4: 91-92.

Oran O'Sullivan, 46 The Glen, Boden Park, Dublin 16, Ireland

Separating first basic Ring-billed and Common Gull Skins of first basic (= first-winter) Ring-billed Gull *Larus delawarensis* and the western Palearctic subspecies of Common Gull *L. canus canus* at the American Museum of Natural History at New York, USA, revealed some little-known differences that deserve attention. In Ring-billed Gull, the brown centres of individual wing-coverts and tertials and the brown primaries, all retained from juvenile plumage, are darker than in Common. The darker interior areas of the wing-coverts contrast with their pale fringes to produce a 'brighter' and more contrasting look to the plumage than in the more uniformly coloured Common Gull. In addition, the shape of the brown central areas of individual feathers is different. The coverts of Common Gull have rounded edges to the crown-centres while in Ring-billed they have concave or straight edges and 'corners'. At close range, this should be an obvious field mark in fresh plumages. These differences in shape and shade of the brown covert-centres were the most consistent determinants found in the skins of first basic Ring-billed and Common Gulls and seem to persist as long as the coverts remain, despite bleaching in spring birds. Primaries of Ring-billed seem to bleach

FIGURE 1 Wing-coverts of first basic (= first-winter) Ring-billed Gull *Larus delawarensis* (top) and first basic Common Gull *L. canus* (bottom) (Karel Mauer).

47 Ring-billed Gull *Larus delawarensis* in first basic (= first-winter) plumage, Texas, March 1982 (René Pop). 48 Common Gull *L. canus* in first basic plumage, Haarlem, Noordholland, winter 1971/72 (Piet Munsterman).

less than those of Common even when the coverts were considerably bleached.

A more extensive study on this subject was published in *American Birds* (34: 111-117, 1980).

Barbara J Spencer, 154 Dayton Street, Sea Cliff, New York 11579, USA
Anthony J Lauro, 9 De Soto Road, Amityville, New York 11701, USA

Atypische Stormmeeuw op Schiermonnikoog in augustus 1983 Op 25 augustus 1983 zagen Ger Blok en Karel Mauer op het strand van Schiermonnikoog Fr een Stormmeeuw *Larus canus* die niet direct als zodanig werd herkend. Atypisch waren een donkere halve kopkap, ge-

49 Stormmeeuw *Larus canus* in tweede basiskleed (= tweede winterkleed) en definitief basiskleed (= volwassen winterkleed), Schiermonnikoog, Friesland, augustus 1983 (*Karel A Mauer*).

prononceerde vlekken op de hals, vrijwel egaal donkere snavel en in mindere mate vleeskleurige poten. Determinatie als Lachmeeuw *L atricilla* of Franklins Meeuw *L pipixcan* werd aanvankelijk overwogen maar uiteindelijk uitgesloten door grootte, silhouet, kopvorm, snavelvorm, blauwgrijze mantel en dekveren, donkere handpendekveren en donkere vleugelpunten met in de vlucht zichtbare subterminale witte vlekken op de buitenste twee handpennen. Deze kenmerken pasten slechts op een Stormmeeuw in tweede basiskleed (= tweede winterkleed).

Dit atypische voorkomen zou aanleiding kunnen geven tot een foute determinatie. Bij navraag bleek dat in de nazomer Stormmeeuwen met een dergelijk voorkomen meer dan eens worden waargenomen.

summary

ATYPICAL COMMON GULL ON SCHIERMONNIKOOG IN AUGUST 1983 A Common Gull *Larus canus* showing an atypical half hood and all-dark bill was observed and photographed on Schiermonnikoog, Friesland, on 25 August 1983. It is stressed that such individuals might be mistaken for other gull species.

Karel A Mauer, Hengelostraat 85, 1324 GV Almere-Stad

Broedgeval van Bijeneter op Texel in 1983 Op 13 juli 1983 ontdekte Sander Lagerveld nabij Den Hoorn op Texel Nh een Bijeneter *Merops apiaster* bij een weiland grenzend aan het kampeerterrein Loodsmansduin. Op 16 juli zagen Klaas Eigenhuis en Kees Tiemstra twee vogels die regelmatig voedsel aandroegen naar een hol in een in het weiland gelegen zandafgraving: een aanwijzing voor een zeker broedgeval.

Het weiland lag in een gebied met afwisselend akkers, bloembollenvelden en weilanden. Ten zuiden ervan stonden lage dennen van de kampeerplaats, ten oosten enkele sparren en loofbomen. De zandwand, 30m lang en twee meter hoog, herbergde tot voor enkele jaren een kolonie Oeverzwaluwen *Riparia riparia*.

Van 16 tot 21 augustus werden vrijwel dagelijks observaties verricht. De rechthoekige nestopening van de Bijeneters was naar het zuidoosten gericht en goed zichtbaar vanaf een zandpad tussen het weiland en de kampeerplaats. Voor de zandwand lagen enkele hopen hooi waarop de Bijeneters vaak zaten voordat zij het hol binnengingen. De Bijeneters leken zich niet te storen aan vogelaars die zich rustig ophielden tussen de lage dennen van de kampeerplaats maar reageerden verontrust op luidruchtige mensen op het zandpad ter hoogte van het nesthol. Het vrouwtje maakte bij een dergelijke verstoring een schuwere indruk dan het mannetje. Terwijl zij met voer in de snavel voor de nestopening wachtte, bracht het mannetje wel voedsel in het nesthol. Het mannetje had een groter aandeel in het voeren dan het vrouwtje. De voerfrequentie verschilde van dag tot dag. Af en toe werd vastgesteld dat libellen en vlinders werden aangedragen.

Op 5 augustus vertoonde zich een juveniele Bijeneter in de nestopening. Aangezien de broedduur bij deze soort 20-22 dagen is en de jongen na 31-33 dagen het nest verlaten (Glutz von Blotzheim & Bauer 1980), kon worden aangenomen dat de eieren in de tweede week van juni werden gelegd. Op 7 augustus verschenen twee juveniele vogels in de nestopening. Opvallend was dat vaak hetzelfde jong tijdens opeenvolgende voedseloverdrachten vooraan bleef zitten zonder de normale afwisseling met de andere (cf Glutz von Blotzheim & Bauer). Enkele dagen later werden drie juveniele Bijeneters gezien waarvan twee buiten het hol in het zand lagen. Hoewel deze een levendige indruk maakten, waren ze niet bij machte om naar het nest terug te klauteren of om weg te vliegen. Tenslotte werden ze door vogelaars in het nest teruggezet omdat werd gevreesd dat ze in de hitte van de zon zouden omkomen. Bovendien leken ze niet veilig voor Eksters *Pica pica* hoewel die steeds door de oude Bijeneters werden verjaagd.

Op 14 augustus werd een dode juveniele Bijeneter voor het nesthol gevonden. Een tweede leefde maar bleek niet te kunnen lopen of vliegen. Op 15 augustus werd opnieuw een dode juveniele vogel aangetroffen. Ook werden drie levende jongen in de nestopening gezien zodat er aanvaardbaar minstens vijf jongen moeten zijn geweest. Op 19 augustus lagen voor

50 Broedplaats Bijeneter *Merops apiaster*, Texel, Noordholland, augustus 1983 (Arnaud B van den Berg). 51 Bijeneter in definitief (= volwassen) kleed, Texel, Noordholland, augustus 1983 (Jan Mulder).

het nest een levende en een dode juveniele Bijeneter terwijl het resterende jong (blijkbaar vliegvlug) zich in een spar langs het weiland bevond. Op 21 augustus was de vliegvlugge Bijeneter met beide ouders verdwenen terwijl nog steeds een levend jong voor het nesthol lag. Tot half september werd dit door Frits Jan Maas verzorgd. De conditie van deze vogel verbeterde aanzienlijk maar er traden vergroeiingen op aan de poten en de vliegspiers ontweekten zich niet. Het werd daarom zinloos geacht het dier nog langer in leven te laten.

De eerste en de derde dode juveniele Bijeneter werden naar het Zoölogisch Museum te Amsterdam Nh gebracht; de tweede naar het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie te Leiden Zh. Het eerste dode jong woog slechts 37,5 g terwijl een normaal uitvlieggewicht c 56 g is (cf Glutz von Blotzheim & Bauer). Een dergelijk laag gewicht kon alleen het gevolg zijn geweest van een langdurig voedseltekort. Mogelijk was dit het gevolg van het koude en gure weer op Texel in de eerste helft van augustus. Voorts werd vastgesteld dat alleen de slag- en staartpenen in de groei waren en dat de contourveren volledig waren uitgegroeid.

Dit was het derde broedgeval voor Nederland. Eerdere gevallen waren in 1964 een nest te Heythuizen L en in 1965 drie nesten op Terschelling Fr (Alleijn *et al* 1966, ten Kate 1966-67). Ten tijde van het Texelse geval nestelden twee of drie paartjes in de Kreis Cuxhaven, Nedersachsen, BRD (Brill 1983).

52 Bijeneter *Merops apiaster* in juveniel kleed, Texel, Noordholland, augustus 1983 (Arnoud van den Berg).

dankzegging

Hierbij dank ik Arnoud van den Berg, Jan Mulder, Kees Roselaar en Richard Witte voor het opsturen van veldwaarnemingen en hulp bij het schrijven van deze mededeling.

summary

BREEDING RECORD OF BEE-EATER ON TEXEL IN 1983 During the summer of 1983, a pair of Bee-eaters *Merops apiaster* was breeding on Texel, Noordholland. Five young hatched but only one fledged. Four young died, presumably due to food shortage caused by bad weather. This was the third breeding record for the Netherlands. The former ones were in 1964 (one nest) and 1965 (three nests).

verwijzingen

- ALLEIJN, F *et al* 1966 Een broedgeval van de Bijeneter in Nederland. *Levende Nat* 69: 1-13.
 BRILL, D 1983 Erfolgreiche Bruten des Bienenfressers *Merops apiaster* im Kreis Cuxhaven im Sommer 1983. *Vogelk Ber Niedersachsen* 15: 75-79.
 GLUTZ VON BLOTZHEIM, U N & BAUER, K M 1980 *Handbuch der Vögel Mitteleuropas* 9. Wiesbaden.
 TEN KATE, C G B 1966-67 Ornithologie van Nederland 1964-65. *Limosa* 39: 42-81; 40: 14-58.

Frits Jan Maas, Rozendijk 24, 1791 PE Den Burg

Bee-eater catching insects by using underwing In Juli 1980, in the Alpilles, Bouches-du-Rhône, France, H Borglevens, Thierry de Schuyter and Dirk Vercammen observed a Bee-eater *Merops apiaster* catching insects in the air by using one of the underwings as a sort of net. Several bees and dragon-flies were caught in this way and subsequently picked out of the 'net' and eaten. Although I revisited the area in 1981 and 1982, I never observed this hunting technique again.

Dirk Vercammen, Stan Ockersstraat 2/5, 2200 Borgerhout, Belgium

Woestijntapuit te Eindhoven in november 1970 Op 23 november 1970, om 11:30, ontdekte ik op een groot braakliggend terrein nabij het centrum van Eindhoven Nb een tapuit *Oenanthe*-achtige vogel die laag kwam aanvliegen waarbij de vrijwel geheel zwarte staart, zonder de voor een Tapuit *O oenanthe* kenmerkende zwarte T, onmiddellijk opviel. De vogel landde op 25m van me en ging foerageren. Hij stond daarbij vaak kort op aardkluiten of zat even op afgestorven onkruidstengels. Om 12:00 vloog hij weg en ging ik mijn 7 x 50 kijker halen. Om 12:30 vond ik de tapuit vrijwel direct terug en kon hem tot 15m benaderen waarbij ik een beschrijving en een veldschets van de vogel maakte. Om 13:00 moest ik de waar-

FIGUUR 1 Woestijntapuit *Oenanthe deserti*, mannetje, Eindhoven, Noordbrabant, november 1970 (Frank Neijts naar veldschets).

neming beëindigen, de vogel was op dat moment nog aanwezig. Nadat ik de literatuur had geraadpleegd, realiseerde ik me dat de vogel een mannetje Woestijntapuit *O. deserti* moest zijn geweest. Op 24 november en daarop volgende dagen kon de vogel niet meer worden teruggevonden.

VERENKLEED Bovenkop isabel- tot zandkleurig bruin. Teugel, oorstreek, kin en keel zwart, enkele veren met lichte top; zwart van kop verbonden met zwart van vleugel door zwart lijntje. Mantel en rug als bovenkop. Schouder lichter dan mantel. Stuit wit, naar voren toe geleidelijk overgaand in bruin

van rug. Onderdelen licht isabelkleurig, iets lichter dan mantel. Vleugel zwart; meeste veren met lichte isabelkleurige zomen of randen. Staart zwart, aan basis beperkte hoeveelheid wit.

NAAKTE DELEN Snavel en poot zeer donker of zwart.

Dit was het eerste geval van de Woestijntapuit voor Nederland (Tekke 1972). In verband met een herziening van de Nederlandse lijst heeft de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna dit geval onlangs opnieuw bekeken en nog steeds aanvaardbaar bevonden (Edward van IJzendoorn *in litt*).

summary

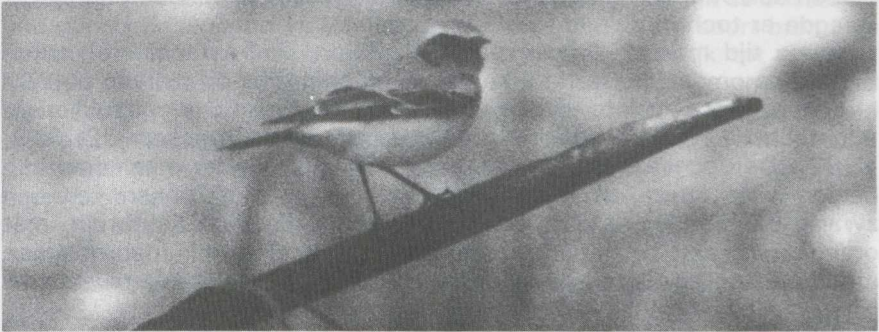
DESERT WHEATEAR AT EINDHOVEN IN NOVEMBER 1970 On 23 November 1970, a male Desert Wheatear *Oenanthe deserti* was observed at Eindhoven, Noordbrabant. A description is given. This was the first record for the Netherlands.

verwijzing

TEKKE, M J 1972 Ornithologie van Nederland 1969-70. *Limosa* 45: 58-90.

Frank Neijts, Pasteurlaan 75, 5644 JB Eindhoven

Desert Wheatear in France in February 1983 On 2 February 1983 we observed and photographed a male Desert Wheatear *Oenanthe deserti* at La Crau, Bouches-de-Rhône, France. We watched the bird for c 15 minutes while it was moving around the remains of a farm and perching on boulders and agricultural machinery. The following description is based on field notes and a colour transparency taken at the time.

53 Desert Wheatear *Oenanthe deserti*, male, probably in definitive basic (= adult winter) plumage, France, February 1983 (Eric Bos).

PLUMAGE Crown and nape sandy-brown; pale supercilium to rear of ear-coverts; supercilia meeting above bill; chin, throat and ear-coverts black, narrowly fringed white. Mantle, scapulars and back sandy-brown; rump more sandy-pink; uppertail-coverts white. Underparts buffish-white. Wing brownish-black;

secondaries, tertials, greater and median coverts broadly fringed pale buff; lesser coverts whitish; bend of wing brownish-black forming a dark line from median coverts to throat. Tail black; white base of tail together with uppertail-coverts visible in flight.

BARE PARTS Iris, bill and leg blackish.

The Desert Wheatear was a male because of its black chin, throat and wings. It was thought to be in definitive basic (= adult winter) plumage because of the blackish centres to remiges and wing-coverts (cf Svensson 1975). We were unable to determine the subspecies.

This was the first photographically documented record of Desert Wheatear for France. An earlier record at La Crau is still under consideration by the French rarities committee (Anonymus 1981, Philippe Dubois *in litt*).

references

ANONYMUS 1981 European news. *Br Birds* 74: 260-263.

SVENSSON, L 1975 *Identification guide to European passerines*. Second edition. Stockholm.

Eric Bos, Nieuwe Gracht 87, 3512 LJ Utrecht
Paul de Heer, Schimmelpenninckstraat 18b, 3135 NX Vlaardingen

Witkruingors te Spaarndam in winter van 1981/82 Van half december 1981 tot half februari 1982 zag ik vrijwel dagelijks een Witkruingors *Zonotrichia leucophrys* in mijn tuin te Spaarndam Nh. De vogel bevond zich vaak op een voedertafel met parkietenzaad of op de grond. Hij sloot zich niet aan bij andere vogels en liet zich meerdere malen door Huis-mussen *Passer domesticus* van het voer verjagen. Ik trof de vogel ook geregeld aan in een boompje of op een kei in mijn tuin. Ik zag hem nooit op een dak of andere hoge plaats. Hij was moeilijk te benaderen maar ik slaagde er toch in enkele foto's te maken. —

Geruime tijd meende ik met een Grijsze Gors *Emberiza cia* te maken te hebben omdat daarvan de koptekening enigszins op die van de Witkruingors lijkt. Een foto van de vogel werd als Grijsze Gors gepubliceerd (Lichtenbeld 1982). Later werd dit gerectificeerd (*Vogeljaar* 30: 349, 1982). De vogel verschilde van een Grijsze Gors onder meer door zijn helder witte kruin- en wenkbrauwstreep en het ontbreken van een zwarte baardstreep. De buik was grijswit en de stuit lichtbruin, niet oranjebruin zoals bij de Grijsze Gors. Meer over determinatieproblemen met de Grijsze Gors is te vinden in Oreel (1972). De Witkruingors lijkt veel

54 Witkruingors *Zonotrichia leucophrys*, Spaarndam, Noordholland, december 1981 (J Kleiberg).

op de nauw verwante Witkeelgors *Z albicollis* waarvan voor Nederland waarnemingen bekend zijn uit september en oktober 1967 en april 1977 (Hoogerwerf & Tekke 1969, Stoffels & van der Weijden 1978). De laatste heeft echter een duidelijk afgezette witte keel, een lichtgele teugel en een donkere snavel.

Dit geval betrof de eerste gedocumenteerde waarneming van de Witkruingors voor Nederland. Er worden vijf ondersoorten onderscheiden. Op grond van de zwarte teugel betrof het hier waarschijnlijk de oostelijke ondersoort *Z l leucophrys* (cf Garrett & Dunn 1981). De soort broedt in grote delen van Noord-Amerika. Hij overwintert zuidelijk tot centraal Mexico en Cuba. Hij is tweemaal in Groot-Brittannië vastgesteld en eenmaal in Frankrijk en IJsland (Broad & Hawley 1980, Philippe Dubois en Aevor Petersen *in litt*). Voor meer informatie over het voorkomen en de herkomst van Noordamerikaanse landvogels in Europa, zij verwezen naar Robbins (1980).

summary

WHITE-CROWNED SPARROW AT SPAARNDAM IN WINTER OF 1981/82 From mid December 1981 until mid February 1982 a White-crowned Sparrow *Zonotrichia leucophrys* was observed and photographed at Spaarndam, Noordholland. It probably concerned the eastern subspecies *Z l leucophrys*. This was the first record for the Netherlands.

verwijzingen

- BROAD, R A & HAWLEY, R G 1980 White-crowned Sparrow: new to Britain and Ireland. *Br Birds* 73: 466-470.
- GARRETT, K & DUNN, J 1981 *Birds of southern California*. Los Angeles.
- HOGERWERF, A & TEKKE, M J 1969 The White-throated Sparrow in the Netherlands - the first record for continental Europe? *Bull Br Orn Club* 89: 9-10.
- LICHTENBELD, H J 1982 Veldwaarnemingen 125. *Vogeljaar* 30: 172-175.
- OREEL, G J 1972 De Grije Gors en de moeilijkheden van een veldornitholoog. *Limosa* 45: 139-144.
- ROBBINS, C S 1980 Predictions of future Nearctic landbird vagrants to Europe. *Br Birds* 73: 448-457.
- STOFFELS, J & VAN DER WEIJDEN, W J 1978 Waarneming van een Witkeelgors *Zonotrichia albicollis* in Nederland. *Limosa* 51: 75-77.

brieven

J Kleiberg, Brugstraat 7, 1906 WT Limmen

Indigo-gors in Wieringermeer in zomer van 1983 Op 8 juni 1983 ontdekte Arne van Kalsbeek een mannetje Indigo-gors *Passerina cyanea* in definitief (= volwassen) klee in het Robbenoordbos in de Wieringermeer Nh. Tot 15 juli werd de vogel door enkele 10-tallen geïnteresseerden waargenomen. Meestal werd hij aangetroffen in de eiken, esdoorns of dennen langs een van beide zijden van rijksweg E10. Hij was ook wel eens te vinden in het struikgewas rond een nabijgelegen weiland. Deze biotoopkeuze komt overeen met hetgeen Terres (1980) voor

55 Indigo-gors *Passerina cyanea*, mannetje in definitief (= volwassen) kleed, Wieringermeer, Noordholland, juni 1983 (Jan Mulder).

de soort beschrijft.

De vogel had een vinkachtig postuur en de grootte van een Ringmus *Passer montanus*. Het verenkleed was glanzend turkoois met donkere vleugels en staart. Wanneer hij onderin de struiken zat, leek hij soms geheel donker. De vinkachtige snavel was grijs, de iris en poten zwart. Gedurende de gehele dag zong hij herhaaldelijk. De zang klonk als een krachtig en helder *pju-pju-pju-tsjoe-e-tsjoe-e-tsi-tsi-tsjoe*, gaandeweg in toonhoogte dalend. Soms riep hij een scherp *spit*.

De Indigo-gors is een zomergast in het oosten van de Verenigde Staten en Zuidoost-Canada. Hij overwintert in Midden-Amerika tot aan Panama. Voor Europa zijn twee gevallen bekend uit Groot-Brittannië (Rogers & the Rarities Committee 1980) en één uit IJsland (Aevar Petersen *in litt*). Van de Britse gevallen wordt het niet waarschijnlijk geacht dat het wilde vogels betroffen. Robbins (1980) noemt de Indigo-gors als mogelijke Noordamerikaanse dwaalgast voor Europa.

summary

INDIGO BUNTING IN WIERINGERMEER IN SUMMER OF 1983 From 8 June to 15 July 1983 a singing male Indigo Bunting *Passerina cyanea* in definitive (= adult) plumage was present in the Robbenoordbos in the Wieringermeer, Noordholland.

verwijzingen

ROBBINS, C S 1980 Predictions of future Nearctic landbird vagrants to Europe. *Br Birds* 73: 448-457.

ROGERS, M J & THE RARITIES COMMITTEE 1980 Report on rare birds in Great Britain in 1979. *Br Birds* 73: 491-534.

TERRES, J K 1980 *The Audubon Society encyclopedia of North American birds*. New York.

Peter C Meijer, Koningin Julianalaan 18, 1774 AZ Slootdorp

Spring records on Samos in 1983 From 26 May to 7 June 1983 we stayed on Samos, Greece, situated three kilometres off the Turkish coast, c 60 km south of Izmir. The following observations seem worth mentioning.

On 1 June a Storm Petrel *Hydrobates pelagicus* was seen about four kilometres south of Samos, flying towards the island. None has ever been proved to breed in Greece and records are scarce (cf W Bauer *et al* in Kanellis 1969). A female Goshawk *Accipiter gentilis* was seen near Kokkari and a male near Leka. Sparrowhawks *A nisus* were noticed on three occasions, carrying prey twice. Both species are rarely seen on Samos during the breeding season (Bauer *et al*). On several occasions Long-legged Buzzards *Buteo rufinus* were seen. On 31 May a bird was flying three times towards approximately the same spot behind a hill, carrying prey twice. Breeding on Samos is unconfirmed (Bauer *et al*). A female Bullfinch *Pyrrhula pyrrhula* was seen near Manolates on 3 June, uttering a warning call. In Greece it is only known to breed in mountainous areas in the north (Bauer *et al*).

reference

KANELLIS, A 1969 *Catalogus faunae Graeciae* 2. Thessaloniki.

Adriaan J Dijkzen & Sytske M Dijkzen, Duinroosstraat 20,
1796 BJ De Koog

brieven

Havikarend in Zuidelijk Flevoland in november 1978 Om de volgende redenen heeft de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna alsnog besloten de waarneming van een Havikarend *Hieraaetus fasciatus* in Zuidelijk Flevoland in november 1978 (van den Berg & Bos 1979) niet te aanvaarden. 1 De beschrijving is gebaseerd op beschrijvingen van verschillende waarnemers. 2 De verschillen tussen enkele beschrijvingen komen niet of onvoldoende tot hun recht in de uiteindelijke beschrijving. 3 Geen van de beschrijvingen is in het veld gemaakt. 4 Enkele belangrijke

kenmerken zijn door slechts één waarnemer gezien. En 5 de foto's ondersteunen de determinatie onvoldoende.

summary

BONELLI'S EAGLE IN ZUIDELIJK FLEVOLAND IN NOVEMBER 1978 The Dutch rarities committee has yet decided to reject the record of a Bonelli's Eagle *Hieraetus fasciatus* in Zuidelijk Flevoland in November 1978. The reasons for this decision are briefly mentioned.

verwijzing

VAN DEN BERG, A B & BOS, J L 1979 Havikarend *Hieraetus fasciatus* in Zuidelijk Flevoland. *Dutch Birding* 1: 46-50.

Arnoud B van den Berg, Duinlustparkweg 98, 2082 EG Santpoort-Zuid

Alleged Imperial Eagle at Ommen in winters of 1962/63 and 1963/64 When going through old volumes of *Limosa*, I noticed the paper by Bierman (1964) about the eagle at Ommen, Overijssel, in the winters of 1962/63 and 1963/64. The author quoted Leslie Brown: 'The eagle is one of those few birds which for ever hold fascination for mankind'. Yes, it is so true. And I am fascinated by the identification of the described bird, supposed to be an Imperial Eagle *Aquila heliaca*; the only record for the Netherlands. Judging from the five published photographs and the English summary, the bird was not an Imperial. It most certainly was a *Haliaeetus*, very probably a White-tailed Eagle *H albicilla* and apparently a bird in its earlier stages of predefinitive (= immature) plumage. The tail was square through wear but everything else looks perfectly normal for a younger White-tailed: whitish axillaries, light median underwing-coverts (never seen in Imperial), bulging trailing edge to the secondaries, very broad wings and narrow neck. Facing these photographs, I find it hard to believe that the tarsi were really feathered, a feature often difficult to discern in the field.

The eagle returned to the area the following winter. It now was paler, more creamy on neck and upperparts, just as any White-tailed in later predefinitive plumage. If it had been an Imperial, any change would have been towards blackish-brown (so darker) upperparts whereas the pale crown and nape ought to be visible in any later predefinitive plumage.

I think that increased knowledge of plumage and identification of raptors justifies questioning the identification of the eagle at Ommen.

reference

BIERMAN, W H 1964 De arend van Ommen. *Limosa* 37: 264-276.

Lars Svensson, Sturegatan 60, 114 36 Stockholm, Sweden

The secretary of the Dutch rarities committee, Edward van IJendoorn *in litt*, has commented as follows: 'The committee is currently working on a revision of the Dutch list. The results will be published in due course. The eagle's questionable identification has been noticed and the committee shares Lars Svensson's opinion'. Editors.

Juvenile Roodkopklauwier op Maasvlakte in september 1983 Op 24 september 1983 bevond zich op de Maasvlakte ZH een juvenile Roodkopklauwier *Lanius senator*. Hij onderscheidde zich van een juvenile Grauwe Klauwier *L. collurio* door de lichte buitenste schouderveren, lichte stuitvlek, lichte middelste dekveren en lichte vlek aan de basis van de handpennen. Het leek ons nuttig de aandacht te vestigen op deze waarneming aangezien in de periode 1975-82 alle door de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna aanvaarde gevallen betrekking hadden op vogels in definitief (= volwassen) kleeed. Het gaat om 10 gevallen waarvan zeven uit mei en juni.

56 Roodkopklauwier *Lanius senator* in juveniel kleeed, Maasvlakte, Zuidholland, september 1983 (Piet Munsterman).

summary

JUVENILE WOODCHAT SHRIKE ON MAASVLAKTE IN SEPTEMBER 1983 On 24 september 1983, a juvenile Woodchat Shrike *Lanius senator* was observed on the Maasvlakte, Zuidholland. During 1975-82, all 10 accepted records for the Netherlands concerned birds in definitive (= adult) plumage. Of these, seven were during May and June.

Piet Munsterman, Halbertsmastraat 58, 2035 CJ Haarlem
 Jos J M van Oostveen, Droevendaalsesteeg 75, 6708 PN Wageningen

dba-nieuws

25% korting op abonnementsprijs van British Birds Abonnees op *Dutch Birding* krijgen een korting van niet minder dan 25% op de abonnementsprijs van *British Birds*. Dit betekent dat de abonnementsprijs van *British Birds* voor abonnees op *Dutch Birding* UK £ 15,75 bedraagt. Hopelijk maken veel vogelaars van deze uiterst gunstige regeling gebruik. *British Birds* verschijnt maandelijks en voor proefnummers en abonnementen kan men zich wenden tot Mrs Erika Sharrock (Fountains, Park Lane, Blunham, Bedford MK44 3NJ, UK).

Vogelen op Terschelling in september-oktober 1984 Van vrijdag 28 september tot en met vrijdag 12 oktober 1984 vinden de twee door de stichting Dutch Birding Association georganiseerde vogelweken op Terschelling Fr plaats (cf *Dutch Birding* 5: 110, 1983). Er zijn voor de gehele periode vijf appartementen in Oosterend gehuurd. De deelnamekosten per persoon bedragen voor één week f 75 en voor twee weken f 150. Het is ook mogelijk om een kortere periode deel te nemen; de kosten bedragen dan f 12 per dag. Er zijn in totaal 28 slaappleaatsen en tijdens de weekeinden kunnen slechts 10 extra personen (twee per appartement) worden ondergebracht. Het is dus zaak vroeg te reserveren! Het ligt in de bedoeling om tijdens het weekeinde van 6 en 7 oktober lezingen te organiseren. Deelname aan de vogelweken staat alleen open voor DBA-begunstigers. Geïnteresseerden dienen zo spoedig mogelijk schriftelijk of telefonisch contact op te nemen met Peter de Knijff (Stichting Dutch Birding Association, Postbus 473, 2400 Alphen aan den Rijn, 01720-92186).

aankondigingen

Bird voices from USSR A 90 minutes cassette with recordings of bird voices of just over 30 passerines from the USSR is now available. The cassette includes recordings of Richard's Pipit *Anthus novaeseelandiae*, Olive-backed Pipit *A hodgsoni*, Citrine Wagtail *Motacilla citreola*, Whistling Nightingale (or Swinhoe's Red-tailed or Rufous-tailed Robin) *Luscinia sibilans*, Black-breasted (or White-tailed) Rubythroat *L pectoralis*, Siberian Blue Robin *L cyane*, Thick-billed Warbler *Acrocephalus aedon*, Two-barred Greenish Warbler *Phylloscopus plumbeitarsus*, Pallas's Warbler *P proregulus*, Yellow-browed Warbler *P inornatus* (including *P i humei*), Radde's Warbler *P schwarzi*, Dusky Warbler *P fuscatus*, Sulphur-bellied Warbler (or Olivaceous Leaf Warbler) *P griseolus*, Chiffchaff *P collybita* (*P c tristis*), Black-faced Bunting *Emberiza spodocephala*, Chestnut Bunting *E rutila*, Yellow-breasted Bunting *E aureola* and others. The cassette (plus an eight-page leaflet with detailed comments in English) can be ordered by sending UK £ 7 (including postage) to Lars Svensson (Sturegatan 60, 114 36 Stockholm, Sweden). Payment can be made by bank cheque (made payable to LS) or directly into postal giro account 60 24 04-6 (in the name of LS).

verzoeken

Voorkomen van Griel in Nederland en België Om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen van het voorkomen van de Griel *Burhinus oedicnemus* in Nederland en België, wordt men nogmaals verzocht alle waarnemingen en vondsten gedurende de periode 1958-84 op te sturen naar Gerald Oreel (Postbus 51 273, 1007 EG Amsterdam, 020-730710). Men gelieve bij toezending datum, plaats, aantal, omstandigheden, waarnemer(s) en eventuele andere gegevens te vermelden. Gegevens van broedgevallen of mogelijke broedgevallen blijven confidentieel. Het ligt in de bedoeling om de resultaten van dit onderzoek in de eerste helft van 1985 te publiceren.

Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen met kleurringen Gedurende de laatste 15 jaar is de stand van de Zilvermeeuw *Larus argentatus* en de Kleine Mantelmeeuw *L. fuscus* in Nederland sterk toegenomen. In 1968 broedden er 15000 paartjes Zilvermeeuwen en 500 paartjes Kleine Mantelmeeuwen; in 1982 respectievelijk 85000 en 17500 paartjes. Deze toename is gepaard gegaan met een aanzienlijke verhoging van de nestdichtheid in de bestaande kolonies. Het Rijksinstituut voor Natuurbeheer onderzoekt thans welke gevolgen de populatietoename heeft voor het reproductiesucces en voor de overlevingskansen van oude en jonge vogels van beide soorten.

In verband hiermee worden op Terschelling Franse en jonge Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen voorzien van kleurringen (twee kleine ringen of één grote oranje ring om de tarsus van iedere poot). De oranje ringen hebben elk één letter- of cijferinscriptie (driemaal herhaald zodat de inscriptie van alle kanten te lezen is).

Men wordt verzocht alle waarnemingen en vondsten van gekleurringde Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen op te sturen naar Arie Spaans (Rijksinstituut voor Natuurbeheer, Postbus 9201, 6800 HB Arnhem). Men gelieve bij toezending datum, plaats, soort, leeftijd, conditie (gezond, ziek of dood), ring- of lettercombinatie en eventuele andere gegevens te vermelden. Alle medewerkers ontvangen persoonlijk bericht over de ringgegevens van de waargenomen of gevonden vogel.

Voorkomen van Witwangstern en Witvleugelstern in Nederland Om een beter inzicht te krijgen in het voorkomen van de Witwangstern *Chlidonias hybridus* en de Witvleugelstern *Cleucopterus* in Nederland, wordt men nogmaals verzocht alle waarnemingen, ringvangsten en (nest)vondsten gedurende de periode 1960-82 op te sturen naar Jos van Oostveen (Droevendaalsesteeg 75, 6708 PN Wageningen, 08370-17940). Men gelieve bij toezending datum, plaats, aantal, leeftijd, gedrag, omstandigheden, waarnemer(s) en eventuele andere gegevens te vermelden. Dit verzoek wordt herhaald omdat de indruk bestaat dat vrij veel gevallen niet opgestuurd zijn. Het ligt in de bedoeling om de resultaten van dit onderzoek zo spoedig mogelijk te publiceren.

Photographs of pipits For a paper on the identification of pipits *Anthus* (to be published in *Vår Fågelvärld*), Krister Mild (Emaljvägen 18^e, 175 73 Järfälla, Sweden) needs photographs of Olive-backed *A. hodgsoni*, Tree *A. trivialis*, Pechora *A. gustavi*, Meadow *A. pratensis*, Red-throated *A. cervinus*, Water *A. spinoletta* and Rock Pipit *A. petrosus*. Both black-and-white photographs and colour pictures (both transparencies and prints) are welcome. Please indicate whether the photographs should be returned or not (and if so when). KM is also very interested in getting into touch with persons who have field experience of Olive-backed and Pechora.

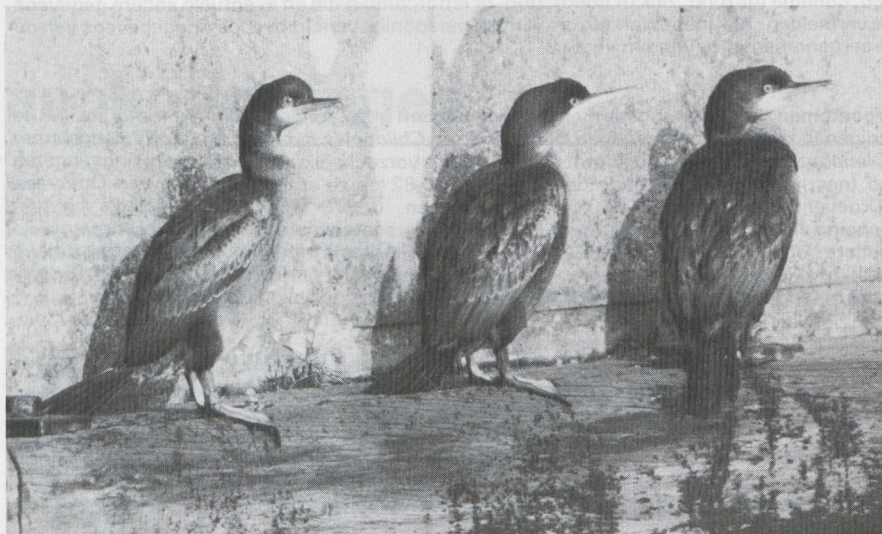
recente meldingen

Dit overzicht van recente meldingen van zeldzame en interessante vogels in Nederland en Vlaanderen beslaat hoofdzakelijk de maanden *januari*, *februari* en *maart* 1984. De vermelde waarnemingen en gevallen zijn grotendeels niet geverifieerd en het overzicht is niet volledig. De Nederlandse en wetenschappelijke namen en hun volgorde komen overeen met de 'Naamlijst van in België en Nederland waargenomen of vastgestelde vogelsoorten en hun ondersoorten' (*Wielewaal* 47: 363-376, 1981).

DUIKERS TOT VALKEN De **IJsduikers** *Gavia immer* van Sassenheim-Zuid Gr en IJmuiden Nh bleven tot respectievelijk 14 januari en 18 februari. Andere exemplaren werden waargenomen te Eemshaven Gr (5-11 januari), te Zeebrugge Wvl (19-27 januari), langs de Brouwersdam Zh (25 en 28 januari) en te Doodewaard Gld (vanaf 31 maart). Langs de Brouwersdam zat van 25 januari tot 4 februari een **Geelsnavelduiker** *G. adamsii*. Dit was het eerste geval sinds januari 1982 toen een exemplaar op het Veerse Meer Z verbleef. Op 4 januari werd te Westkapelle Z een donkere vorm van de **Noordse Stormvogel** *Fulmarus glacialis*

gezien. Opvallend veel meldingen van dergelijke exemplaren volgden in de eerste week van februari, vooral te Camperduin Nh en Castricum Nh. Zo vond een vogelaar tijdens een wandeling op het strand bij Castricum maar liefst vijf dode vogels die tot de donkere vorm behoorden. Deze waarnemingen wijzen erop dat tijdens deze periode veel Noordse Stormvogels van arctische herkomst voor de kust verbleven. Zeer ongewoon waren de meldingen van een **Grote Pijlstormvogel** *Puffinus gravis* te Lauwersoog Gr en Oostende Wvl op respectievelijk 3 en 4 januari. In Nederland zijn geen wintergevallen bekend en België

57 Kuifaalscholvers *Phalacrocorax aristotelis*, Lier, Antwerpen, januari 1984 (*Patrick Buys*).

wacht nog steeds op de officiële toelating van deze soort tot de avifaunistische lijst. Er werden op veel plaatsen langs en bij de kust **Kuifaalscholvers** *Phalacrocorax aristotelis* waargenomen. Niet minder dan 15 exemplaren zaten vanaf 18 januari te Lier A. Het waren allemaal jonge vogels en twee ervan bleken in juni 1983 in Schotland (Isle of May) te zijn geringd. Waarschijnlijk hebben ze Lier via de Schelde bereikt. Over deze invasie zal in *De Wielewaal* een nota verschijnen. Behalve de **Grote Zilverreigers** *Egretta alba* bij Makkum Fr en in de Oostvaardersplassen Fl waren er ook exemplaren te Schagen Nh op 7 januari en bij Middelburg Z van 27 januari tot 1 maart (mogelijk dezelfde vogel die op 18 december bij Dreischor Z waargenomen werd). Van de **Dwerggans** *Anser erythropus* bereikten ons de volgende waarnemingen: op 7 januari te Damme Wvl, op 11-12 januari te Goedereede Zh en op 21-22 februari in Het Zwin Wvl. Er verbleven **Sneeuwgans** *A caerulescens* onder andere te Indijk Fr (drie) en in de Wieringermeer Nh (eveneens drie). Bovendien was er een waarneming in De Peel Nb op 29 januari. In het Lauwersmeergebied zaten **Canadese Ganzen** *Branta*

58 Roodhalsgans *Branta ruficollis* in juveniel kleed en Rotganzen *B bernicla*, Hippolytus-hoef, Noordholland, januari 1984 (*Arnoud van den Berg*). **59** Kraanvogel *Grus grus*, Hoek van Holland, Zuidholland, maart 1984 (*René Pop*).

60 Geelpootmeeuw *Larus cachinnans* in definitief wisselkleed (= volwassen zomerkleed) en Zilvermeeuw *L. argentatus* in definitief wisselkleed, Maasvlakte, Zuidholland, maart 1984 (René Pop).

canadensis: vanaf 13 februari 14 te Lauwersoog, op 17 februari vier tussen Dokkumernieuwezijlen en Ezumazijl Fr en op 25 februari acht bij Zoutkamp Gr. Bovendien werden op 19 februari 10 te Rockanje Zh waargenomen. Op diverse plaatsen verbleven **Roodhalsganzen** *B. ruficollis*. Er waren onder andere meldingen te Elahuizen Fr (twee), in Flevoland, te Goes Z, te Huisduinen Nh, op de Middelpaten Z en in De Rondehoep Nh. Ook de vogel van Wieringen Nh was nog de gehele periode aanwezig. Interessant is dat zowel de Roodhals van Wieringen als die van Huisduinen en de Middelpaten tussen Rotganzen *B. bernicla* zaten. Dit is een vrij nieuw verschijnsel. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat het broedgebied van de zich sterk uitbreidende Rotgans contact gemaakt heeft met dat van de Roodhalsganzen waardoor de kans op het voorkomen van 'gemengde' groepen sterk is toegenomen. De **Ringsnaveleend** *Aythya collaris* van Roermond L bleef tot tenminste 9 maart. Bij De Blocq van Kuffeler Fl, tussen Meer en Minderhout A en in Flevoland werden in januari en februari **Witooogeenden** *A. nyroca* gemeld. Op 22 maart zwom er een vrouwtje op de Oostzanerplas in Amsterdam-Noord Nh; op 26 maart werd zij vergezeld door een baltsend mannetje. Opmerkelijk was de waarneming van een mannetje **Eider** *Somateria mollissima* met kenmerken van de ondersoort *S. m. borealis* op 18 februari te IJmuiden. Dit zou het

eerste geval voor Nederland zijn. Er werden veel **Zeearenden** *Haliaeetus albicilla* gezien. Zo bereikten ons meldingen uit de AW- en Kennemerduinen Nh, Eemshaven, Flevoland, Grevelingen (Dijkwater Z, Hompelvoet Zh, Slikken van Flakkee Zh en Veermansplaat Z), Hurwenen Gld, Lauwersmeer, Maassluis Zh en Zuid-Beveland Z (Goes en Middelpaten). Vooral de twee jonge Zeearenden die van respectievelijk 8 november en 14 december tot en met 22 februari in het Grevelingengebied verbleven, trokken veel belangstelling. Tot grote vreugde van veel Nederlandse vogelaars werd de **Steppearend** *Aquila rapax* (= *A. nipalensis*) van Postel A op 9 januari herontdekt bij Someren-Eind Nb. De arend bleef daar tot 22 januari en leefde van hem toegeworpen aas. Waarschijnlijk werd hij gedreven door invallende vorst met hevige sneeuwval. Dit was het tweede geval van de Steppearend voor Nederland. Het eerste was op 8 mei 1967 te Biervliet Z (*Avifauna van Nederland* 1970).

RALLEN TOT ALKEN Op 16 maart werd in een straat te Amsterdam-West een **Porseleinhoen** *Porzana porzana* dood aangetroffen. De vogel was kennelijk door een auto aangereden. **Kraanvogels** *Grus grus* overwinterden onder meer te Heino O, Hoek van Holland Zh en Vlijmen Nb. Te Eemshaven zat op 21 januari een **Rosse Franjepoot** *Phalaropus fulicarius*. **Geelpootmeeuwen** *Larus cachinnans* werden waargenomen te

61 Kleine Burgemeester *Larus glaucooides* in eerste basiskleed (= eerste winterkleed), Lauwersoog, Groningen, januari 1984 (Arnaud van den Berg). 62 Grote Burgemeester *L. hyperboreus* in eerste basiskleed, Lauwersoog, Groningen, januari 1984 (Arnaud van den Berg).

63 Witsluitbarmsijs *Carduelis hornemanni*, Vledder, Drenthe, januari 1984 (Edward J van IJzendoorn).

IJmuiden (10 maart), op de Kleine Afsluitdijk Nh (8 maart), te Lier (31 december tot 29 januari: twee), te Maasbracht L (18 en 27 januari) en te Walem A (2 januari). Bovendien zat er een vanaf maart op de Maasvlakte Zh. Er waren **Kleine Burgemeesters** *L glaucoides* in Amsterdam Nh (tot 7 januari), te Borsele Z (tot 8 februari), te Camperduin (tot 15 januari), te IJmuiden (14 januari tot 3 maart: mogelijk de vogel van Amsterdam), te Lauwersoog (tot 4 februari), te Oostende (6 januari) en op Terschelling Fr. Op 4 februari werd op het strand van Wijk aan Zee Nh een dood exemplaar gevonden. Interessant was de melding van een Kleine Burgemeester te Enschede O van 21 februari tot 9 maart. Er werden in januari en februari vrij veel **Grote Burgemeesters** *L hyperboreus* gezien. Leuk waren de waarnemingen in Amsterdam-Noord (19 januari: mogelijk de vogel van 16 december) en te Krommenie Nh (6 februari). Een mogelijke hybride **Zilvermeeuw** × **Grote Burgemeester** *L argentatus* × *L hyperboreus* werd op 19 februari te IJmuiden geobserveerd. Opmerkelijk was de waarneming van een in noordelijke richting vliegende **Lachstern** *Gelochelidon nilotica* op 30 maart op het REM-eiland. Dit zou het

vroegste geval voor Nederland zijn. Op 11 januari werd langs de Afsluitdijk Nh een **Grote Stern** *Sterna sandvicensis* gezien. Er overwinterden ook weer exemplaren (maximaal vijf) langs de Brouwersdam. In januari en februari werden in Friesland (drie), Noordholland (vier), Zuidholland (een) en Zeeland (een) **Kleine Alken** *Alle alle* vastgesteld. Op 4 januari werden te Oostende vier exemplaren waargenomen. Van de **Papegaaiduiker** *Fratercula arctica* waren er gevallen bij Den Oever Nh (15 februari: dood) en het REM-eiland (28-29 maart).

LEEUWERIKEN TOT GORZEN Op 16 januari werd een **Boerenzwaluw** *Hirundo rustica* gemeld te Zeebrugge. Te Eindhoven Nb zaten op 30 januari c 30 **Pestvogels** *Bombicilla garrulus*. Bovendien werd er een op 26 februari te Dworp B waargenomen. De een (of twee) **Waterspreeuwen** *Cinclus cinclus* van de AW-duinen bleven tot half maart. Andere exemplaren doken op te Arnhem Gld en te Jellum Fr (9 januari: mogelijk de vogel van Birdaard Fr van 29 oktober). Te Lier zat op 28 februari een **Buidelmees** *Remiz pendulinus*. Tijdens een influx van Grote Barmsijzen *Carduelis flammea flammea* werden op diverse plaatsen **Witsluitbarmsijzen** *C hornemanni* ontdekt. Het was moeilijk een goede indruk te krijgen van hun aantal omdat door de grote individuele variatie in het verenkleed van beide soorten de determinatie sterk bemoeilijkt werd. In de periode van 8 tot 27 januari werden Witsluitingen gemeld te Aalsmeer Nh, Alphen aan den Rijn Zh, Bergen Nh, Castricum, Diemen Nh, Emmen Dr, 's-Gravenzande Zh, Haarlem Nh, Hoorn Nh, Koksijde Wvl (27 januari: vangst) en Tienhoven U. Veel vogelaars trokken naar een exemplaar te Vledder Dr dat zich van 10 tot 17 januari goed liet bekijken (volgens geruchten zou de vogel tot in maart gebleven zijn). Op 15 januari werd een mannetje **Grote Kruisbek** *Loxia pytyopsittacus* dood gevonden te Ermelo Gld. Het mannetje **Amerikaanse Roodmus** *Carpodacus mexicanus* van de Wieringermeer was de gehele periode aanwezig in Wieringerwerf.

J J (Han) Blankert, Staalwijkstraat 17, 2313 XP Leiden
Gerard H Steinhaus, Graaf Adolfflaan 11-2, 3708 XA Zeist

Nederland (00-31)**Drenthe**

Koen van Dijken 05910 - 19952

FlevolandGer Blok 03240 - 16101
Emile Dirks 03200 - 60710
Karel Mauer 03240 - 33398**Friesland**Trinus Haitjema 05142 - 1708
Jan de Jong 05138 - 4788**Gelderland**Toon van Dijk 08894 - 12621
Jaap Eerdmans 03410 - 13726
Wim Minnaard 03410 - 12982
Jos van Oostveen 08370 - 17940
Aat Schaftenaar 03410 - 15098
Kees Tiemstra 03455 - 2174
Wim Wiegant 08370 - 22897**Groningen**Egbert Boekema 050 - 254876
Egge Boerma 050 - 258286
Henk van den Brink 050 - 137307
Bert Bulthuis 050 - 255080
Paul Gnodde 050 - 142661
Erik van Ommen 050 - 127897
Harm Jan Wight 050 - 567533**Limburg**

Peter Verbeek 04755 - 1524

NoordbrabantEef Blankers 04192 - 13585
Hidde Bult 01645 - 3388
Rinie van Meurs 04192 - 14165**Noordholland-Noord**Johan Apperloo 072 - 115247
Kees Arbouw 075 - 284167
Pieter Bison 072 - 121017
Ruud Brouwer 02274 - 1225
Tom Damm 075 - 171207
Nick van der Ham 072 - 114592
Huib Huneker 02510 - 32724
Jan van der Laan 072 - 334023
Peter Meijer 02278 - 1441
Eric Menkveld 075 - 286457
Dirk Moerbeek 02518 - 57844
Harm Niesen 02208 - 4219
Bert Rebergen 02285 - 17829
Cock Reijnders 02518 - 50600
Kees Roselaar 072 - 125423Kees Scharringa 072 - 330022
Hans Schekkerman 02518 - 52245
Rienk Slings 02510 - 40063
Jan Jaap Spaargaren 075 - 281392
Peter Zwitser 02518 - 55199**Noordholland-Texel**Piet Beemsterboer 02220 - 2275
Adriaan Dijkse 02228 - 676
Frits Jan Maas 02220 - 3236
Richard Witte 02220 - 3732**Noordholland-Zuidoost**Jan Joost Bakhuizen 020 - 727204
Martin van den Berg 020 - 424390
Jan Bos 035 - 61011
Jan Jaap Brinkman 020 - 851616
Alexander Buhr 02159 - 41017
René Dekker 020 - 832889
Ton Eggenhuizen 020 - 852955
Klaas Eigenhuis 02977 - 23238
Hans ter Haar 020 - 924240
Kees Hazevoet 020 - 235049
Jan & Ton Hinlopen 020 - 651062
Menno Huizinga 020 - 767777
Edward van IJzendoorn 020 - 727239
Kees Klaver 020 - 433090
Gerald Oreel 020 - 730710
Arie Schippers 020 - 644435
Wim van der Schot 020 - 253431
Joop Swaab 020 - 224944
Arnold Veen 020 - 869226
Sander van der Water 02159 - 17897
Rombout de Wijs 020 - 729292**Noordholland-Zuidwest**Arnoud van den Berg 023 - 378024
Jaco Diemeer 023 - 244463
Frank Dorel 023 - 370432
Ronald Geskus 02550 - 22765
Michiel Herkemij 023 - 373968
Evert Kieft 023 - 327282
Erik Maassen 02550 - 32960
Piet Meeth 023 - 240929
Hans van der Meulen 023 - 274198
Jan Mulder 023 - 274216
Piet Munsterman 023 - 331237
Paviljoen Zuidpier 02550 - 14222**Overijssel**Rolf de By 053 - 338530
Anton Conings 053 - 351300
Geert Groot Koerkamp 05700 - 22941
Jowi de Roever 053 - 336394

DBA-telefoonlijst

Utrecht

Eric Bos	030	-	321463
Ted Hoogendoorn	03430	-	14521
Jan van Kreuningen	030	-	615493
Jelle Scharringa	030	-	760230
Gerard Steinhuis	03404	-	17149
Aart Vink	08385	-	16735

Zeeland

Guido Davidse	01180	-	12719
Arjan Ovaa	01184	-	62050
Rob Remmerts	01150	-	20189

Zuidholland-Noord

Gijsbert van der Bent	01718	-	13606
Ronald van der Berg	01720	-	32095
Plonie van Berkel	01725	-	4537
Han Blankert	071	-	125400
Eugène van der Burg	01720	-	30312
Enno Ebels	015	-	619016
Bert Kaspers	01726	-	16393
Arie & Peter de Knijff	01720	-	92186
Teus Luyendijk	071	-	172812
Jan Regeer	070	-	609856
Adri Remeeus	070	-	474282
Arie Ros	079	-	167365
René van Rossum	01718	-	13810
Norman van Swelm	070	-	989005
Arend Wassink	071	-	131987

Zuidholland-Zuid

Ben van As	010	-	702944
Guus Hak	010	-	347250
Paul de Heer	010	-	709479
Henk van der Lee	01865	-	1208
Ruud Lekkerkerk	010	-	262259
Koffiehuis Maasvlakte	01819	-	62415
Just Palm	010	-	768036
René Pop	010	-	341128
Ruud Schenk	010	-	355330
Paul Schrijvershof	010	-	844359

België (09-32)

Antwerpen

Dirk Colin	03	-	4558805
Valère Dupont	03	-	2374231
Leo Janssen	03	-	4499041
Bert van der Krieken	052	-	336431
Luc Matthé	014	-	218385
Hubert Meeus	014	-	415758
Jef de Ridder	03	-	6516935
Chris Steeman	03	-	4495714

Brabant

Denis van der Elst	02	-	3748713
Paul Herroelen	02	-	7518576
Adrien Holvoet	02	-	2692837
René-Marie Lafontaine	02	-	7334215

Limburg

Jan Gabriëls	011	-	413409
Albert Geuens	011	-	735744

Oostvlaanderen

Dirk Oellibrandt	03	-	7759859
------------------	----	---	---------

Westvlaanderen

Rudi Debruyne	051	-	544850
---------------	-----	---	--------

dutch birding

editorial address

Dutch Birding, Postbus 5611, 1007 AP Amsterdam (020-235049).

editors

Arnoud van den Berg, Han Blankert, Kees Hazevoet, Edward van IJzendoorn, Dirk Moerbeek, Gerard Oreel & Rombout de Wijs.

photographic editor

René Pop.

photo acquisition

Jan Mulder, Verlengde Koepellaan 9a, 2061 VD Bloemendaal (023-274216).
René Pop, Oosterstraat 28, 3134 NR Vlaardingen (010-341128).

lay out & production

Karel Mauer.

advertising

Dirk Moerbeek (02518-57844), Hans ter Haar (020-924240).

Dutch Birding (quarterly journal of the Stichting Dutch Birding Association with issues in March, June, September and December) publishes papers and notes on morphology and distribution and movements of birds in the Netherlands and Flanders and elsewhere in the Palearctic Region (and in other zoogeographical regions). It also publishes notes on behaviour of birds.

stichting dutch birding association

address

Stichting Dutch Birding Association, Postbus 473, 2400 AL Alphen aan den Rijn.

board

president: Edward van IJzendoorn; secretary: Peter de Knijff; treasurer: Gerard Steinhaus; remaining officers: Kees Hazevoet & Kees Tiemstra.

The rate of an annual subscription to *Dutch Birding* amounts to a minimum of DFL 27,50 (Netherlands) or BF 500 (Belgium and Luxembourg). Subscribers outside these countries should pay a minimum of DFL 35 or an equivalent amount in any currency at current exchange rates. The amount can be remitted to postal giro account 4148343 in the name of the Stichting Dutch Birding Association (Postbus 473, 2400 AL Alphen aan den Rijn). It can also be remitted to bank account 549332065 of the ABN Bank (Amsterdam) in the name of the Stichting Dutch Birding Association or to bank account 59270888 of the National Westminster Bank (25 Square Market, Dover, Kent CT16 INQ, UK) in the name of Anton van IJzendoorn.

Information, subscriptions, changes of address, complaints and the like: Peter de Knijff, Stichting Dutch Birding Association, Postbus 473, 2400 AL Alphen aan den Rijn (01720-92186).

Copyright Stichting Dutch Birding Association 1984. The copyright of the photographs and drawings remains with the photographers and artists. ISSN 0167-2828.

dutch birding

jaargang 6 nummer 2 juni 1984 volume 6 numer 2 June 1984

artikelen

- 37 Harlekijneend te IJmuiden in winter van 1982/83 *Dirk J Moerbeek*
- 40 Occurrence of Harlequin Duck in Europe *Tom M van der Have & Dirk J Moerbeek*
- 45 Rare birds in the Netherlands in 1982 *J J (Han) Blankert, C J G (Kees) Scharringa & CDNA*

mystery photographs

- 53 Mystery photograph 13

mededelingen

- 54 Ring-billed Gull in Morocco in April 1983 *Oran O'Sullivan*
- 55 Separating first basic Ring-billed and Common Gull *Barbara J Spencer & Anthony J Lauro*
- 57 Atypische Stormmeeuw op Schiermonnikoog in augustus 1983 *Karel A Mauer*
- 58 Broedgeval van Bijeneter op Texel in 1983 *Frits Jan Maas*
- 61 Bee-eater catching insects by using underwing *Dirk Vercammen*
- 61 Woestijntapuit te Eindhoven in november 1970 *Frank Neijts*
- 63 Desert Wheatear in France in February 1983 *Eric Bos & Paul de Heer*
- 64 Witkruingors te Spaarndam in winter van 1981/82 *J Kleiberg*
- 65 Indigo-gors in Wieringermeer in zomer van 1983 *Peter C Meijer*
- 67 Spring records on Samos in 1983 *Adriaan J Dijkse & Sytske M Dijkse*

brieven

- 67 Havikarend in Zuidelijk Flevoland in november 1978 *Arnoud van den Berg*
- 68 Alleged Imperial Eagle at Ommen in winters of 1962/63 and 1963/64 *Lars Svensson*
- 69 Juvenile Roodkopklauwier op Maasvlakte in september 1983 *Piet Munstermann & Jos J M van Oostveen*

dba-nieuws

- 70 25% korting op abonnementsprijs van British Birds
- 70 Vogelen op Terschelling in september-oktober 1984

aankondigingen

- 70 Bird voices from USSR

verzoeken

- 71 Voorkomen van Griel in Nederland en België
- 71 Zilvermeeuwen en Kleine Mantelmeeuwen met kleurringen
- 71 Voorkomen van Witwangstern en Witvleugelstern in Nederland
- 71 Photographs of pipits

recente meldingen

- 72 Recente meldingen: januari, februari en maart 1984 *J J (Han) Blankert & Gerard H Steinhaus*

tekeningen

- 37 Harlekijneend *Histrionicus histrionicus* en Eiders *Somateria mollissima* (*Dirk J Moerbeek*)